

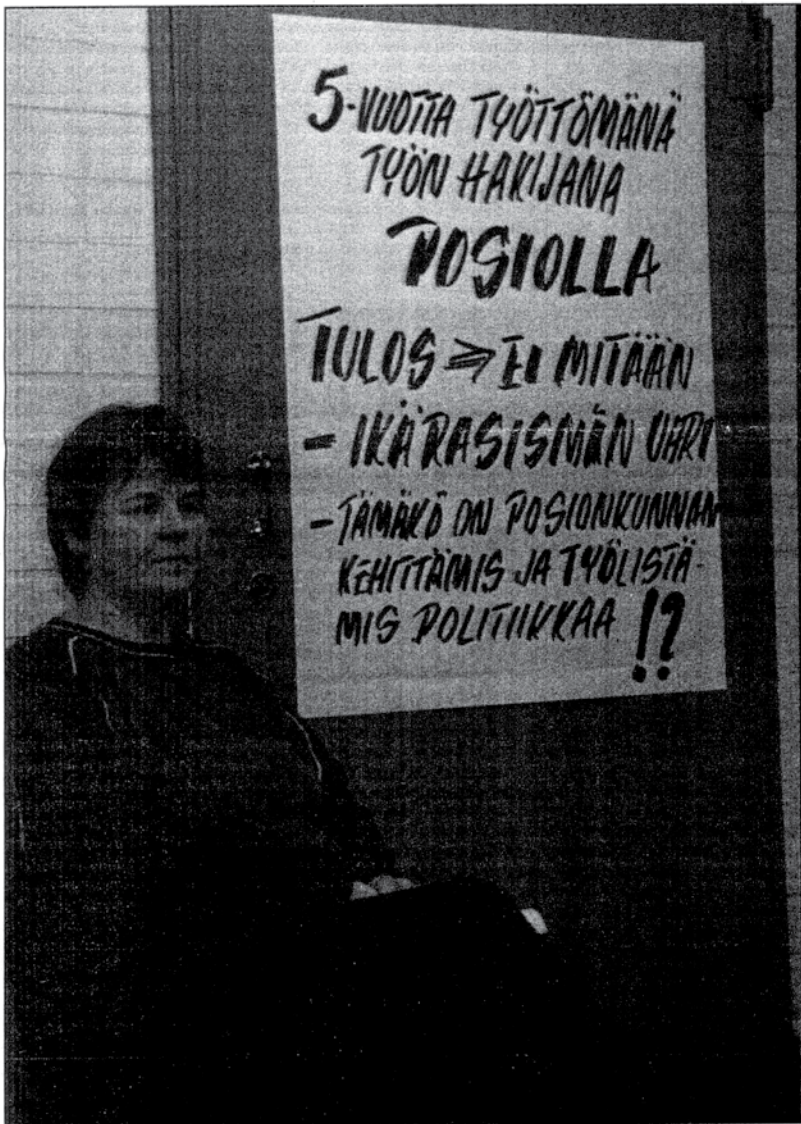
KarenssiSanomat

ÄÄNETTÖMIEN ÄÄNENKANNATTAJA

Julkaisija: Työttömien Valtakunnallinen Yhteistoimintajärjestö TVY ry

1/99

Posion työttömän hiljainen protesti

Viisi vuotta työttömänä työnhakijana, puoli vuotta työssä, kolmen kuukauden karenssi.

Siinä posiolaisen Sinikka Rinnemaan työttömyystarina. Toiveet uudesta työstä ovat varsin vähissä hänen kotiseudullaan.

Posion työvoimaviranomaiset eivät ole halunneet perustella päätöstään, miksi 42-vuotias perheenäiti joutuu tulemaan rahatta toimeen vappuun saakka. Työvoimalainsäädännön erikoisuuksiin kuuluu, että tällaisia päätöksiä ei tarvitse perustella eikä niistä voi valittaa.

Sinikka Rinnemaan hiljainen protesti on ollut "istumalakko" työvoimatoimiston käytävällä. Se tosin kesti vain kolme päivää, jolloin poliisi häiti hänet pois. Rinnemaa ilmoittaa jatkavansa hiljaista mielenosoitustaan koko karenssin ajan.

Vaikka peruspäiväraha alkaa juosta taas toukokuussa, se ei paljon kukkaroa lihota, sillä lapsikorotuksineenkin hänelle jää tuolloin rahaa käteen kuukaudessa vain 2100 markkaa. Rinnemaan kokemus on, että kun asiasta puhuu viranomaisille, vastauksena on vain olankohautus.

Tapaus liittyy työttömän oikeusturvaan tai sen puutteeseen. Kyse on myös ikääntyneiden pitkäaikaistyöttömien selviytymisestä sellaisilla alueilla, joilla tilastollinen työllisyyden paraneminen ei näy ihmisten arjessa kasvun ja työllisyyden keskittyessä etelän kasvukeskuksiin.

Sinikka Rinnemaan tarina sivulla 3.

Sisäsivuilla:

Porilaisten marssi

Porin seudun työttömät tarttuivat pääministeriä kravattista tämän vieraillessa Porissa. Yhdistys vaati oikeutta ja inhimillisyyttä työttömien eläkeasioihin.

Sivu 5

Vaikuttavaa!

Työtön voi vaikuttaa yhdistyksessään, mielipiteen ilmaisijana, kansalaisjärjestöissä. Suomalainen työtön voi vaikuttaa myös Euroopassa.

Sivu 6

Kohti Iisalmea

Työttömien vuosikokous pidetään tänä vuonna Iisalmissa 18.-19.3. Mitä muuta Iisalmeen ja sen työttömille kuuluu?

Sivu 12

Kolmen sortin kansalaisia

A- ja b-kansalaisten lisäksi yhteiskuntatutkimus puhuu myös c-kansalaisista, sillä hyvin ja huonosti voivien välissä on yhä suurempi joukko sinnittelijöitä.

Sivu 16

EDUSKUNTAVAALIT 21.3.

Käytä ääntäsi! Äänestä vaikka ennakkoon!

Äänestäkäämme työn puolesta!

Elämme kansanedustajaehdokkaiden kannalta lämpimiä viimeisiä viikkoja. Näin ne vuodet kuluvat, tuntuu siltä kuin se olisi vasta äsken kun Lipposen hallitus aloitti.

Jollekin kansanedustajalle aika on vapaaehtoista luopumisen aikaa ja jollekin todennäköisesti päätöksen päättymisen aikaa. Usealla kansanedustajalla odottaa entinen virka tai toimi ja tuskin työpaikan saanti on kovin vaikeaa, jos sitä joutuu etsimään.

Työllisyysasiat ja sosiaaliturva on varmasti monen ehdokkaan vaaliteeman. Ihmiset, menkää vaalilaisuuksiin ja vaatikaa ehdokkaaltanne todellista sitoutumista työttömyyden puolittamiseen tulevana vaalikautena. Millä konstilla ehdokkaanne panisi työttömyyden kuriin? Mikä on Lipposen

porukalta jäänyt huomaamatta?

Vaatikaa työtä, oikeata työtä Utsjoelta Hankoon. Oikeata aluepolitiikkaa, nykyisenä tekniikan aikana ei voi olla merkitystä sillä missä ihmiset asuvat, yrittäjät yrittävät ja kansalaiset tekevät työtä. Maa on pidettävä asuttuna ja ihmisille turvattu mahdollisuus asua juurillaan. Emme voi kaikki työikäinen väestö ahtautua Uudellemaalle tai pääkaupunkiseudulle. Monien syrjäkuntien väestörakenne on jo eläköitynyt ja sosiaalisilla tulonsiirroilla elää enemmän porukkaa kuin palkkatuloilla.

Suomen hallitusmuodon 1 § alkaa "Valtiolta Suomessa kuuluu kansalle, jota edustaa valtiopäiville kokoon-tuva eduskunta." On todella ensisijaisen tärkeää, että jokainen meistä käyttää kansalaisvelvollisuutensa ja käy ää-

nestämässä. Meidän on käytettävä valtaa, joka meille kuuluu.

Jos muuta motivaatiota ei äänestämälle löydy, niin sanonpa vaan, äänestäkää niin voitte sitten arvostella valtioneuvoostoa ja eduskuntaa. On turhan naurista jos oma ääni on jäänyt nukkumaan.

Meidän koko järjestökentän väen tulee omalla toiminnallamme edistää sellaista yhteiskuntaa, jossa jokaisella kansalaisella on oikeus työhön. Oikeus työhön, josta saa riittävän palkan, jolla pystyy elättämään itsensä ja perheensä. Sen vaatimuksen edistämiseksi on jokaisen tehtävä työtä omilla paikkakunnillamme, niissä foorumeissa joissa itse kukin vaikuttamme.

Lea Karjalainen

"Työtön vaikuttajana"

Arvoisa lukijani. Kädessäni on lehti, joka äivan huokuu tulevia eduskuntavaaleja.

Lehden työnimenä on yritetty pitää "Työtön vaikuttajana". Olen pyytänyt artikkeleita ihmisiltä, jotka ovat työttömänä pyrkineet vaikutta-

maan ja päässeet vaikuttamaan yhteiskunnan eri alueilla.

Lehti on ollut avoin kaikille kansanedustajaehdokkaille maksullisen ilmoituksen julkaisemiseksi lehdessämme.

Olen lähettänyt asiasta tietoa eduskuntaryhmien kautta ja kaikilla hallituk-

sen jäsenillä on ollut mahdollisuus markkinoida ilmoitusta oman alueensa ehdokkaille. Tulos on nyt kädessäni.

Lea Karjalainen

Kontrolloitu vapaus

Pohjois-Karjalassa virinnyt halu ko-keilla perustuloa maantieteellisesti rajatuilla alueilla ei ole edennyt, koska lähinnä työministeriössä ei ole halua ja ehkei myöskään kykyä kehittää perustuloa paremman elämän näkyviä tarjoavaksi mahdollisuudeksi. Eniten työministeriössä on käytetty henkisiä voimavaroja kokeiluluonteisen perustulon mahdollisuuden osoittamiseen. Suh- tautuminen perustulokokeiluun on osoittanut viranomaisten kyvyttömyyden ja haluttomuuden aidosti arvostaa kansalaisten aloitteita.

Etätyölle olisi juuri nyt suuri tilaus. Olisi järkevää hajauttaa työtä, sillä kansan pakkaantuminen harvoihin keskuk- siin maksaa: uudet asunot, liikenneyhteydet ja muu yhdyskuntatekniikka ovat kalliita. Etätyö voisi olla yhä useampien mahdollisuus, sillä kasvava osa työstä on paikkaan sitoutumatonta. Teknisesti etätyön edellytykset alkavat olla kunnossa. Puuttuu vain etätyön mahdolliseksi tekevä sosiaalinen innovaatio eli tapa, jolla siitä voisi tulla laajasti sovellettu työelämän käytäntö.

Vakavia yrityksiä etätyön kehittä- miseksi ei tohdita tehdä, koska etätyön yleistyminen saattaisi muuttaa liaksi työelämän vakiintuneita käytäntöjä. Etätyö olisi monien kansalaisten edun mukaista, mutta työmarkkinajärjestöt näkevät sen uhkana. Niinpä juurikaan

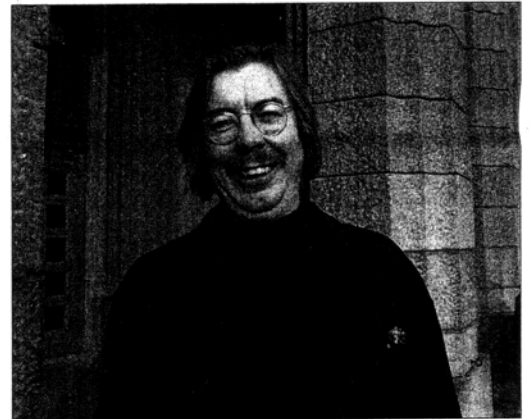
mitään ei tapahdu, sillä kansalaisten etu ajaa työelämän kysymyksissä harvoin työmarkkinajärjestöjen edun edelle.

Ongelmallisiksi on osoittautunut myös paikallislirah. Idea on lumoa- va: tavalliset ihmiset vaihtavat keskenään tavaroita ja palveluksia itse perustamal- laan valuutalla. Parhaimmillaan paikallislirahaa voisi antaa esimerkiksi pit- kääikäistyöttömille mahdollisuuksia tavalla, johon ei tulostuntoisinkaan työ- voima- tai sosiaalitoimisto pystyisi. Kuitenkaan paikallislirahan ei uskota, vaan se leimataan tunnekuohuisesti harmaan talouden tavoiteluksi. Ei edes haluta tutkia paikallislirahan sovelta- men edellytyksiä.

Työttömien onkin viisasta pysyä kaukana paikallisliraharengasta, sillä ni- hin osallistuminen saattaa vaarantaa työttömyysturvan saamisen. Juhlapu- heissa työttömiä kannustetaan omatoi- misuuteen. Liika omaehtoisuus ei kuitenkaan ole suotavaa, sillä viranomais- ten on saatava päättää, mikä on työttö- mille soveliaista omatoimisuutta ja mikä ei. Työttömien arjen on säilyttävä vi- ranomaisten erityisessä suojeluksessa.

Hannu Katajamäki

Kirjoittaja toimii tutkimus- johtajana Vaasan yliopistossa

Karenssisanommat

2.3.1999

Työttömien pää-äänenkannattaja

Julkaisija:

Työttömien Valtakunnallinen Yhteistoimintajärjestö TVY ry

Vastaava päätoimittaja: Lea Karjalainen

Toimitussihteeri: Hannu Oittinen

Taitto: Saila Korolainen

Toimitus- ja tiedotusneuvosto:

Lea Karjalainen, TVY:n puheenjohtaja
Eijja-Helena Kettunen, TVY:n hallituksen jäsen
Matti Nygren, TVY:n hallituksen jäsen

Painosmäärä: 15000

Painopaikka: Uusimaa Oy, Porvoo

Glögillä tavattiin

TVY:n pikkujoulu vietettiin glögin ääressä rupatellen järjestön toi- mistolla Helsingin Sörmäisissä.

Mukana olivat (eturivissä vasem- malta) puheenjohtaja Lea Karjalai- nen, YET-tukihenkilöt Eija Bastman Vantaalta ja Aja Vähänäkki Kankaan- päästä, toiminnanjohtaja Sirkka Ra- jala sekä kansanedustaja, TVY:n enti- nen puheenjohtaja Mikko Immonen, (takarivissä vasemmalta) tiedottaja Satu Elo, Risto Aaltonen, YET-tuki- henkilöt Anne Kellosalo Kokkolasta, Riitta Romppanen Kajaanista ja Kim- mo Vartiainen Joensuusta, projekti- päällikkö Tua Sjöblom, varapuheen- johtaja Tapio Salomaa, taloudenhoi- taja Pirjo Kankaristo, työllistämistä- vaava Sari Hedemäki sekä toimisto- työntekijät Sirpa Kortelainen ja Arja Nurminen.

Hiljainen protesti Posiolla

Kolmen lapsen äiti ei hyväksy karensssiaan

Posiolainen kolmen lapsen äiti Sinikka Rinnemaa on perin pohjin kylästynyt työvoimaviranomaisten mielivaltaan.

Hän joutui omasta mielestään aiheettomasti kolmen kuukauden mittaiseen karenssiin ja protestoi nyt työvoimaviranomaisten päätöstä hiljaisella mielenosoituksella työvoimatoimiston oven takana virastotalon käytävässä.

Kolme päivää kestänyt mielenosoitus sai tilyn lopun, kun Posion poliisi katsoi Sinikan rikkovan virastorauhaa ja hääti hänet rakennuksesta.

Työvoimaviranomaisten hylkimä Sinikka sanoo kuitenkin jatkavansa hiljaista mielenosoitusta koko karenssin ajan.

Ilman tuloja toukokuuhun saakka

Rinnemaa pitää työvoimaviranomaisten suhtautumista täysin käsittämättömänä.

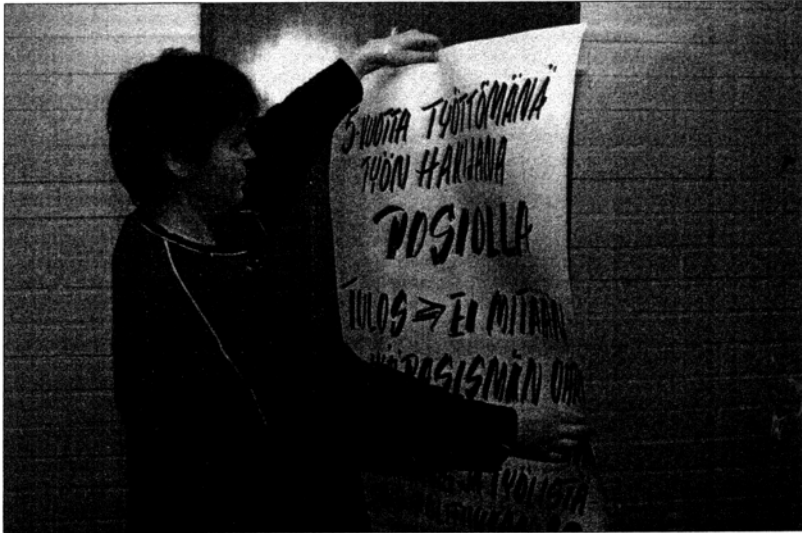
- Ne voivat tehdä millaisia päätöksiä hokisvat ja kaikkein ihmeellisintä on se, että niihin on tyytyminen, sillä päätöksistä ei voi valittaa.

Rinnemaa sanoo kerjänneensä Posion työvoimatoimistosta työtä viiden vuoden ajan, mutta ilman minkäänlaisia tuloksia.

Viime heinäkuussa hän sai tuttaviansa avustuksella työpaikan paikallisesta leipomosta, jossa teki töitä maksimissaan 18 tuntia viikossa tammikuun puoliväliin saakka.

- Silloin annoin työpaikkani toiselle työttömälle, joka oli liiton päivarahoilla. Seurauksena oli, että työvoimaviranomaiset määräsivät kolmen kuukauden pituisen karenssin.

Käytännössä se tarkoittaa sitä, että Rinnemaan tulot ovat nollassa.

Posiolainen Sinikka Rinnemaa protestoi hänelle määrättyä kolmen kuukauden karensssia kohtaan työvoimatoimiston käytävällä.

Seuraava tili on luvassa vasta joskus toukokuussa, jolloin hän pääsee taas peruspäivärahalle. Ja saa lapsikorotuksineen noin 2100 markkaa käteen kuukaudessa.

Työttömät tarvitsevat turvaa ja arvostusta

Sinikka Rinnemaan mielestä työttömienkin perusturva pitäisi säilyttää. Siitä kun mainitsee työkkärisä, ne vain kohauttavat olkapäitään ja viittoilevat sosiaaliluukulle.

Rinnemaa ihmettelee myös sitä, miten vähän yhteiskunnassa arvostetaan työttömänä olevia.

- Kun aikoinani toimin yrittäjänä, veromarkat kelpasivat hyvin ja kylällä kehtasi kulkea pää pystyssä. Nyt tuntuu kuin pitäisi pysytellä vain neljän seinän sisällä.

- Inhottavinta on ikärasismi, Rinnemaa (42) sanoo. - Jo 42-vuotiaana minulle sanottiin, että olet liian vanha työelämään. Lapsen tekoon kyllä silloin vielä kelpasin. Luulin, että asian piti olla toisin päin, hän sanoo.

Rinnemaata koskeva päätös on tehty työvoimatoimikunnassa. Työvoimatoimistosta ei haluttu kommentoida päätöstä.

Oheinen artikkeli on julkaistu sanomalehti Koillissanomissa. Karenssisanommat julkaisee sen toimittajan luvalla.

Kassat uudistaisivat työttömyysturvaa

Työttömyyskassojen yhteisjärjestön puheenjohtaja Laura Palokangas yksinkertaistaisi työttömyysturvaa. Työttömyysturvalaki on nykyään monelle työttömälle kovin vaikeaselkoinen.

Uudistamistyössä on tavoitteena oltava kansalaisille ymmärrettävä työttömyysturvaa, joka on läpinäkyvä, hallinnoitava ja työttömiä aktivoiva. Turvan tason, sen saantiehtojen ja rahoituksen seurattava muuta ansiosidonnaista sosiaaliturvaa.

Palokangas kiistää epäilyt, että kaikki työttömyyskassat eivät toimisi lakiin ja säädösten mukaisesti ja että kassoista vuotaisi rahaa väärin kohteisiin, ammattiliittojen eduksi.

Sosiaali- ja terveysministeriön saatua lisää resursseja on kassat tarkastettu, eikä mitään suuria vuotoja ole havaittu. Palokangan mielestä tilanne on juuri päinvastainen. Kassoja kautta maksettiin lähes 11 miljardia markkaa eli noin 2,5 miljardia vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Työttömyyskassojen yhteisjärjestö edustaa 48:a palkansaajakassa ja kahenta yrittäjäkassa.

Soita 0700-1-1999 (25 mk + ppm)

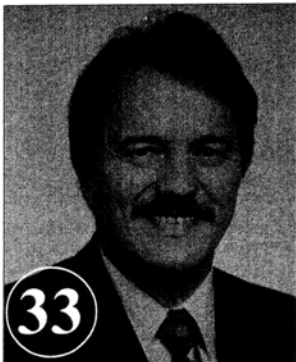
YHTEISVASTUU 1999

Auta. Se auttaa.

YHTEISVASTUU 1999

työttömien ja vähävaraisten asiamies kansanedustaja

MIKKO IMMONEN edelleen eduskuntaan

33

Turun alueen ehdokas

- ◆ lopetettava työttömien syyllistäminen
- ◆ karenssit pois
- ◆ peruspäiväraha nostettava vähintään 150 mk/pv
- ◆ työttömät neuvottelupöytä
- ◆ työttömyysturvaan ei huononnuksia

Asianmukaista työtä asianmukaisella palkalla: Tukityötä lisää, rahaa ylisuurista optioista, osinkoverotuksesta, pääomaveroa nostamalla, sekä harmaatalous poistamalla.

Työ tarvitsee tekijän!

129

Tero Rönni

Autonkuljettaja, Projektisihteeri
SDP Pirkanmaa

Pieksämäen seudun työttömien toiminta kelpaa malliksi!

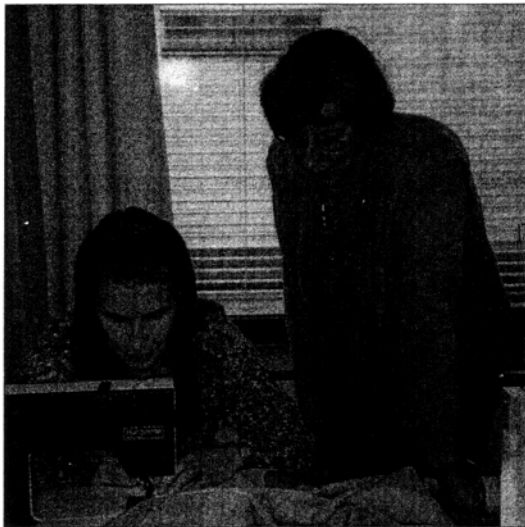
-Viikkaamman toiminnan aloittamiseen avautui mahdollisuus, saadessamme käyttöömmä kiinteistötoimistolta vapautuneet tilat kertoi toiminnanohjaaja Riitta-Liisa Mönkkönen. Näin käytössämme olleet tilat tuplaantuivat reilusti. Aiemmin alakerran tiloissa oli vain ruokala ja pienen pieni toimisto.

Yläkerran tiloissa toimii terveys-, ompelu- ja kudontapiste sekä yhdistyksen toimisto. Kirpputoritoimintakin saatiin polkaistua hyvin käyntiin. Kaikki myytävä tavara saadaan lahjoitukseksi. Tavarointa on tullut valtavasti ja "myyvään halvalla". Yhdistelmätuella on kirppikselle palkattu pari osapäiväistä työntekijää.

...Kursseja, kudontaa, ompelua, tietoisuuksia, terveydenhoitoa jne...

Kudontapiirin opettaja vetää kursseja ja opetuksen. Kangaspuissa on aina kudontavalmiksi luotuna poppana- ja mattoloini, joten kangaspuita hellyksellään ahkeraan.

Kudonta- ja ompelupiirin opastaja on paikalla joka päivä joten kukaan ei jää pulaan vaikka ei ennen olisi kangas-

Kudonta- ja ompelupiirin vetäjä Sari Vellonen ja toiminnanohjaaja Riitta-Liisa Mönkkönen.

puita nähnyt eikä ommellutkaan.

Yhdistys on järjestänyt menneen vuoden aikana tiedotustilaisuuksia yhdistelmätuesta, työttömyyseläkkeestä, oppisopimuskouluksesta ja henkisesti jaksamisesta.

Kaikkille niin tuiki tärkeää atk -tuntemusta opetetaan entisellä kauppaoppilaitoksella, siellä on käytössä kahdeksan tietokonetta. Alkeis- ja jatkokursseilla on valtaava kysyntä.

Yhdistys järjestää keväällä jo perinteeksi tulleen Lapin reissun tuttuun matkapaikkaan Kittilään. Matka on jäsenille edullinen.

Terveyspisteessä riittää kävijöitä

Toimitiloissa sijaitsevassa työttömien terveyspisteessä on riittänyt kävijöitä ruuhkaksi asti. Terveydenhoitajan

luona voi mm. mitata verenpainetta, kolesterolin ja veren sokerin.

Erikoishammashoitaja käy kerran kuussa ja ohjaa asiakkaan jatkohoitoihin mikäli aihetta on. Ikääntynytkin työtön voi työllistyä

Toiminnanohjaaja Riitta-Liisa Mönkkönen kertoo kuinka yhdistyksen aktiivisimmasta päästä on muutama viisikymppinenkin työllistynyt pysyvästi, mikä on ihme Suomen nykytilanteessa.

Riitta-Liisa Mönkkösen työsaara on melkoinen. Siinä riittää puuhaa melkoisesti kun hän pitää työttömien ihmisten päitä vesirajan yläpuolella ja motivoi työnhakuun.

Toiminnanohjaajan pesti oli katkolla vuoden vaihtuessa. Pieksämäen seudun Työttömät ry hallitus nimitti toiminnanohjaaja Riitta-Liisa Mönkkösen jatkamaan vaativassa tehtävässä vuoden 1999 loppuun asti.

Metallihommista lomautettu Juhani Ylönen viihdytti yhdistyksen jouluruokailijoita.

Varsinais-Suomen työttömien yhdistykset:

Työttömien eläke-edut on turvattava

Varsinais-Suomen TE-keskuksen alueella toimivien yhdistysten edustajat kokoontuivat keskiviikkona 20. päivänä tammikuuta Kaarinan Työttömät r.y:n Monitoimikeskukseen.

Mukana olivat: Maskun, Raision, Mynämäen, Piikkiön, Paimion, Paraisen, Turun, Uudenkaupungin, Salon, Varissuon, Laitilan ja Kaarinan yhdistykset. Yhteisiä tilaisuuksia järjestetään vain kerran kuussa tavoitteena vaihtaa kokemuksia ja kehittää uusia ideoita työttömyyden vähentämiseksi ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi.

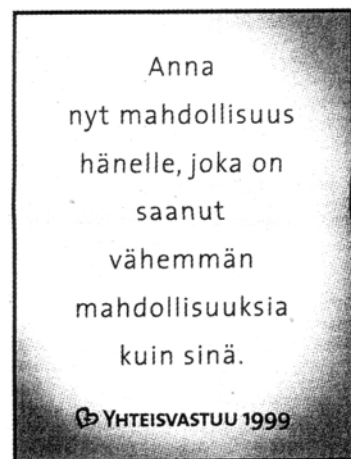
Kokous välittää myös aloitteen toivomukset ja kannanotot TVY:lle (Työttömien Valtakunnallinen Yhdistys). Tällä kertaa TVY:lle lähti kannanotto mediassa esiintyneisiin tietoihin, joiden mukaan ns. "eläkeputkea" oltaisiin vaalien jälkeen ajamassa alas. Toistaiseksihan on ollut niin, että ansiosidonnaista työttömyysturvaa saava työtön on saanut lisäpäiviä, edellyttäen, että hän ennen 500:n työttömyyspäivän saavuttamista on täyttänyt 57 vuotta. Eli ansiosidonnainen työttömyysturva on jatkunut aina 60:een ikävuoteen saak-

ka, jonka jälkeen on ollut mahdollisuus siirtyä työttömyyseläkkeelle ja sitten 65 vuotiaana normaalille eläkkeelle.

Mediassa esiintyneiden tietojen mukaan "vahvat voimat" olisivat purkamassa järjestelmää siten, että kaikki ansiosidonnaista turvaa saavat iästä riippumatta putoaisivat työmarkkinoille 500:n päivän jälkeen. Myöskään mahdollisuutta siirtyä työttömyyseläkkeelle ei enää olisi, vaan työmarkkinoilla (yksin elävällä n.2000 mk netto/kk) olisi sinneteltävä aina 65:een ikävuoteen saakka.

TVY:n hallitus sai kokouksesta terveiset tehdä hallitukselle, kansanedustajille ja edustajaehdokkaille selväksi, että Varsinais-Suomen työttömien yhdistykset vastustavat nykyisen järjestelmän purkamista ja jos järjestelmää muutetaan, on tilalle saatava ikääntyneille työttömille ainakin nykyiset edut turvaava järjestelmä.

Kokous päätti myös yhteisestä buskikuljuksesta TVY:n vuosikokoukseen 18.-19. maaliskuuta. Kaarinan yhdistyksestä lähtee mukaan neljä äänioikeutettua edustajaa.

Ivalon työttömien kierrätyskeskus toimii hienosti

Ivalon Työttömienyhdistyksen pyörittämä kierrätyskeskus on toiminnut jo yli puolitoista vuotta ja sisäänojouhe on sujunut hienosti.

Kierrätyskeskus on onnistunut lisäksä työllistämään kaksi henkilöä korjaamaan keskuksen tuotuja lievästi rikinäisiä esineitä sekä kolmannen henkilön keskuksen yhteydessä olevan kirpputorin puolelle.

Periaate on yhä monille tuntematon

Monille kierrätyskeskusten toimintaperiaatteet ovat yhä outoja. Keskuksiin voi kuka tahansa tuoda mitä tahansa käyttökelpoista tavaraa ja viedä sieltä mitä tahansa korvausta vastaan tarvitsemaansa. Näin vältytään kunnossa olevan tavaran viemiseltä kaatopaikoille, mikä olisi kunnun suuntauksena ja hölmöläismäistä tuhlausta.

Ivalon kierrätyskeskuksesta löytyy

mm. hyväkuntoisia vaatteita, joita saa lunastaa nimelliseen 2 mk:n kappalehintaan, lisäksi tuoleja, hyllyjä, astioita, liesiä yms. löytyy vaikka kodin perustamiseen asti. Tiettyjen tuotteiden vaihtuvuus onkin nopeata.

Ivalon kierrätyskeskuksen suhteen on kunta tullut hienosti mukaan lahjoittamalla erinomaiset tilat aivan kuntakeskuksesta vanhalta paloasemalta korvauksetta. Monissa kylissä ja kaupungeissa kierrätystoimintaa on torpedoitu sijoittamalla keskus kauaksi teollisuusalueiden kätköihin. Kierrätystoimintaa on muutenkin pidetty eräänlaisena B-kansalaistoimintana, mitä se ei suinkaan ole.

Euroopan suurimmissa kaupungeissa ovat erilaiset kierrätys- ja korjaukset huomattavan suuria työllistäjiä, Ivalon (n. 4000 as.) työllistämät kolme henkeä sekä RAY:n avustuksella palkattu toiminnanohjaaja on jo kohtuullisen hieno saavutus.

Arvokasta vaan ei arvostettua

Monissa paikoin on ollut nähtävissä, että alan keho arvostus näkyy myös palkkauksessa. Ivalon Työttömät ovat palkanneet mainitut kolme henkeä yhdistelmätuella, jossa koko palkka on jaettu työllistetyille, yhdistyksen työnantajakaksut on hankittu keskuksen ja kirpputorin tuotoilla. Näin ollen ei ole poljettu työntekijän työsuhteen ehtoja.

Kierrätyskeskuksen toiminta on samalla myös paljon mainostettua kestävä kehitystä parhaimmillaan. Siinä ekologiset, taloudelliset ja sosiaaliset puolet löyvät kättä tulevaisuuden kansa-

Ivalon Työttömienyhdistyksen toiminnasta saa lisätietoja toiminnanohjaaja Irmeli Moilaselta, p. 016-677 645.

Kierrätyskeskukset yhteistoimintaan

Kierrätysseminariin Joensuussa otti osaa yli 90 asiasta kiinnostunutta liki 30 paikkakunnalta.

Kierrätystoimintaa hoitavat tarvitsevat valtakunnallista yhteistyötä ja yhteisen kattojärjestön, toteisivat ensimmäisen valtakunnallisen kierrätyskeskusten seminaarin osallistajat Joensuussa. Aktiiviset työtähäkevat ry:n järjestämä helmikuinen tilaisuus oli saanut liikkeelle osallistujia yli 90 lähes 30:ita paikkakunnalta. Kierrätyskeskuksia

toimii tätä nykyä 110.

Yhteistyötä kaivataan koulutuksen ja neuvonnan kehittämiseksi, alan toimintaedellytysten parantamiseksi halutaan vaikuttaa yhdessä päättäjiin, tarvetta on myös kierrätyskeskissä syntyneen tiedon jakamisen ja tarvetta olisi yhteiselle uusiotuotteiden ideapankillekin.

Työttömien yhdistykset vaativat kansan kahtiajaon lopettamista

Kainuun työttömien yhdistykset haluavat kiinnittää huomion Suomen ja suomalaisten kahlitsemattomaan kahtiajaajaan.

"Yhteiskunnassamme vallitseva oikeudennukaisuustunteen puuttuminen sekä vahvojen ryhmien ja alueiden kahminta on saatava loppumaan. Aluepolitiikan avulla on huolehdittava siitä, että koko maa pysyy asutuna ja elinkelpoisena. Tuloerojen kasvu on pysäytettävä ja maassamme esiintyvää köyhyyttä vähennettävä. Työllisyyden hoito on asetettava valtionvelasta huolehtimisen edelle", yhdistysten Tiimi vaatii julkilausumassaan.

Tiimin mukaan työttömyyden vähentäminen ei tapahdu niin sanotuilla sosiaaliturvalla töihin -järjestelmillä, jotka kutistavat vain tilastollista työttömyyttä ja nakertavat pohjaa työehtosopimusten noudattamiselta.

"Kuntien ja kuntainliittojen pyrkiänsi korvata vakituksia työntekijöitä ja toimenhaltijoita yhdistelmätyötyöllä, siviilipalvelusmiehillä ja harjoittelijilla on puututtava. Niin ikään henkilöille, jotka eivät pysty kilpailemaan työmarkkinoilla, on taattava kohtuullinen toimeentulo."

Tiimin mielestä työttömyyspäivärahojen on seurattava ansiöiden kehitystä ja puheet työttömyyseläkkeiden ehtojen kiristämisestä on lopetettava.

Tiimi valitsi perjantaina Kainuun ehdokkaat Työttömien valtakunnallisen yhteistoimintajärjestön eli TVY:n hallitukseen. Karl Kunnaksen, joka eroa hallituksesta omasta pyynnöstään, tilalle Tiimi esittää Seija Kyllöstä Kuhmosta, hänen varajäsenikseen Esa Venäläistä Kajaanista ja Reino Laitista Suomussalmelta. Euroopan työttömien verkoston puheenjohtajana Kunnaksella on läsnäolo-oikeus TVY:n hallituksen kokouksissa.

Oheinen uutinen on Kainuun Sanomien toimittajan Hannu Mustosen laatina Kainuun työttömien Tiimin tiedotteesta. Karensisanomat julkaisee uutisen toimittajan luvalla.

TVY kouluttaa yhdistyksiä työnantajiksi

TVY:n Yhdistys työnantajana -projekti on toiminut nyt noin kolme kuukautta. Yhdistelmätuella on työllistetty yhteensä 57 henkilöä erilaisiin tehtäviin paikallisiin työttömien yhdistyksiin.

Suurin osa työsuhteista on osa-aikaisia 4-5 tuntia/päivä, eräillä kunnilla on oma kuntakohtainen lisänsä, jolloin työsuhteet ovat 6 tuntia/päivä ja pakka vastaavasti korkeampi.

Projekti on järjestänyt koulutusta viiden eri TE-keskuksen alueella vuoden 1998 loppupuolella. Koulutus jatkuu kuluvana vuonna kaksi koulutuspäivää/alue.

Suomen ajaututtua toiseen maailmansotaan Saksan rinnalla, monet sotaankutsutuista harkitsivat perusteita taistelusta Neuvostoliittoa vastaan.

Sodastakieltäytyjiä suomalaisia sotilaita oli noin 11 000, jotka jäivät pois saksalaisten ja suomalaisten yhteisestä taistelusta Hitlerin maailmanvalloituspyrkimysten puolesta. He katsoivat suomalaisiin metsiin joko heti sodan alettua tai myöhemmin lomalla ollessaan.

Heitä alettiin kutsua metsäkaartilaisiksi. Useimmat uskoivat sodan päättyvän nopeasti Saksan häviöön. Useimpien kohtaloksi koitui piileskellä metsien kätöksissä kolme kesää ja kaksi talvea eli noin 900 vuorokautta.

Elämä yhteiskunnan ulkopuolella oli rankkaa, antimina olivat mersän antimet, joita vaihdettiin tuttavien kesken ruokatarvikkeisiin. Muistettava on, että kantäväestö eli myös puuteessa, korttiannokset olivat pieniä ja väestö

Porin Seudun Työttömien yhdistys rakensi hirsityökurssina korsun sodanaikaisen metsäkaartilaisten korsun mallin mukaisesti.

Yhteisvastuukeräys tukee hyvinvointia kotiseuduilla

Yhteisvastuukeräys on kirkon diakonian vuosittainen suurkeräys, joka on järjestetty vuodesta 1950 lähtien. Keräys on samalla seurakuntien vapaaehtoistyön voimannäyttö. Käytännön keräystyöstä vastaavat seurakuntien noin 40000 vapaaehtoista kerääjää. Helmikuun alkupuolella alkanut keräys jatkuu huhtikuun loppuun saakka.

Tämän vuoden Yhteisvastuukeräyksen teemana on asuinyhteisöjen elinkelpoisuus kehitysmaissa ja kotimaassa. Keräyksellä tuetaan uudensuunniteltuja muuttoliikkeen tukia ahdinkossa olevissa maaseutukylissä sekä erilaisten ongelmien kanssa kipuilevissa muuttolähiöissä.

Erilaisten yhteisöjen - kylien tai kaupunginosien - elinkelpoisuutta vahvistamalla pyritään niin ulkomaisen avun tiedotuskohteessa Zimbabwessa kuin Suomessakin siihen, että heikoimmissa asemassa olevat ihmiset voisivat elää hyvää elämää kotiseuduillaan.

Kotimaan keräyksen pääkohde on kymmenestä osakohteesta koostuva projekti, Artteli. Sana on vanhaa suomea ja tarkoittaa yhteen liittyneitä työntekijöitä. Keräyksellä tuetaan asuinyhteisöjen, kylien, kaupunginosien ja pienten kuntien elinvoimaisuutta. Esimerkiksi tyhjäksi jääneestä koulusta tehdään kyläläisten voimin toimintakeskus, jossa on tarjolla lasten päivähoitoa ja vanhusten ateriapalvelua.

Työttömätkin mukana

Eräillä paikkakunnilla työttömien yhdistykset ovat mukana keräyksessä. Tällaisia paikkakuntia ovat ainakin Pori, Utajärvi ja Rovaniemi.

Porin Teljän seurakunnan sampoalan työotteessa akrotoitetaan työttömien voimavaroja ja perustetaan työllistämisyksiköitä Sampoalan lähiohjelmaan. Toimintamuotoina ovat mm. työpajat, kotipalveluja tuottava osuuskunta sekä ohjelma paikallisteleviolle.

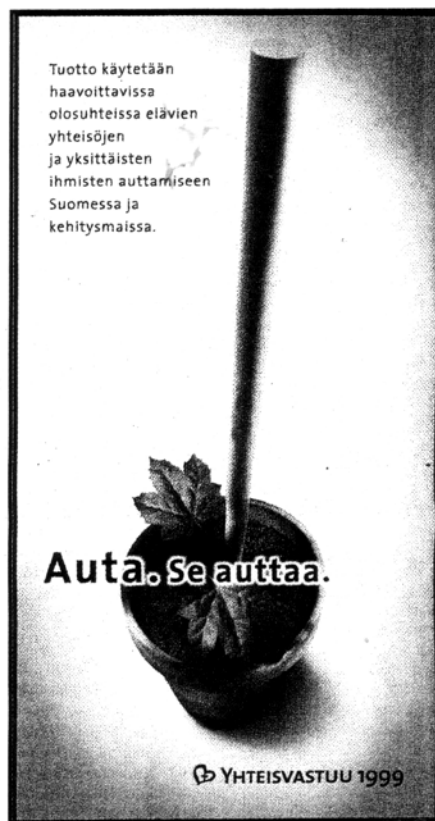
Utajärven seurakunnan Ruori-projektissa tuetaan vanhustenhuollon palveluja sosiaalisessa yrityksessä. Työn tekevät Juorkunan kylän työttömät.

Rovaniemen seurakunnassa hankkeen niminä on Saman väylän varrella. Siinä yhdistetään maaseudun ja kaupungin voimat mm. siten, että kaupungin työttömät miehet kunnostavat maaseudun vanhusten asuntoja. Ounasrinteen lähion sekä Narkausen, Siika-Kämän ja Saari-Kämän kylien yhteishanke.

Yhteystietoja

Yhteisvastuukeräykseen liittyy perinteisen ovelta ovelle tapahtuvan ke-

räyksen lisäksi paljon paikallisia tapahtumia, kuten erilaisia konsertteja ja tempauksia. Koko keräyksen ajan on myös sähköinen lahjoitusmahdollisuus internet-osoitteessa www.yhteisvastuu.fi sekä puhelinvälitteinen lahjoitusmahdollisuus keräysnumerossa 0700-1-1999 (25 mk + ppm). Lahjoitukset voi tehdä myös pankkitileille Merita 208918-6775, Leonia 800016-51651 ja OKO 572302-121619. Artteli-projektista vastaavan Sanna-Maija Kohosen tavoittaa numerosta 040-7202220 tai internetin kautta sanna-maija.kohonen@mail.diak.fi.

Työttömien uudelleenrakentama Kullaan korsu

eli hyvin vaatimattomasti. Ilman laajaa sukulaisten ja ystävien tukea ei olisi selvitetty pitkää aikaa ahtaissa korsuissa.

Talvella liikkuminen oli erittäin vaikeaa, koska jäljet lumessa olisi paljastaneet korsun olemassa olon. Viikkoja kestänyt pakollinen korsussa oleskelu johti useasti hermojen pettämiseen, tappeleluun ja harkitsemattomaan toimintaan.

Etsintäpartiot haravoivat metsiä ja usein haravoitiin osallistui satoja sotilaita suojeluskuntalaisia. Suomen solmittua Ribbentrop-sopimuksen, jossa määriteltiin metsäkaartilaiset sotilaskureiksi jotka kiinni joutuessaan tullaan tuomitsemaan kuolemaan, johti teloituksiin jo vangitsemispaikalla.

Varsinaisiin sabotaasitekoihin metsäkaartilaiset eivät Satakunnassa osallistuneet, ruokaa kyllä varastettiin suurtiloilla. Satakunnassa oli korsuja useita, mutta Kullaan korsu oli kuuluisin lähinnä väkivaltaisen valloituksen jäl-

leen. Kullaan korsussa majaili porilaisia metsäkaartilaisia, yhteensä toistakymmentä.

Muistolaatan kiinnittivät läheiseen kiveen KSL:n Satakunnan Piirijärjestö vuonna 1993. Korsun kunnostus oli esillä maaliskuussa 1988 Porin kaupunginvaltuustossa, jossa hanke kaatui äänin 42-14. Porin Seudun Työttömät otti asia omakseen ja järjesti hirsikurssin 1997, kun kaupunki luovutti hirret hankkeeseen.

Sen jälkeen ovat työttömät rakentaneet talkootyönä korsun kuntoon syksyllä 1998. Talkootyöhön osallistui 33 yhdistyksen jäsentä ja talkootunteja kertyi noin 800.

Korsu on rakennettu entiseen mittoihinsa 20 neliön suruiseksi. Alkuperäisestä poikkeava on savupiippu ja kamina, joka palvelee lähinnä retkeilijöitä.

KAIKKI JOUKOLLA VAIKUTTAMAAN!

Peruspäivärahalla vaikuttamista

Työttömyys rajoittaa elämää, masentaa mielen ja heikentää jaksamista elinympäristössä. Enolaisten työttömieneen olosuhteet luovat vielä heikommät mahdollisuudet työllistyä ns. vapaille markkinoille kuin Etelän ja Keski-Suomen työttömien. Miksi muka?

Korvaukset menevät työnhakuun

Katkelmia työttömän sanoista: Eno on kaukana "suurista" työmarkkinoista. Työttömiä on melkoinen määrä. Jos olet kiinnostunut esim. pääkaupunkiseudun työmarkkinoista, tulee taloudellinen tilanne eteen.

Matkat ja majoitukset pitäisi saada kustannettua. Työvoimatoimistosta saa "avustuksen", jos on sovittu työpaikkahaastattelusta. Mutta jos menisi kiertämään ja kyselemään suoraan työpaikoista töitä, varat ei siihen riitä.

Toivoisin KELAn ja Työvoimatoimiston voivan myöntää peruspäivärahalla ja työmarkkinatuella elävälle harkinnan mukaan alennuslupun yleisiin kulkuvälineisiin.

Esimerkiksi junalippu Eno-Helsinki-Eno maksaa 464 markkaa, lisäksi paikkamaksu menen tullen 30 markkaa suunta. Yhteensä kulkeminen etelään maksaa 524 markkaa, lisäksi paikallisen kulkemisen kulut. Jo yksi Helsingin reissu veisi yli 1/4 kuukausituloista.

Entä majoitus?! Ei kaikilla ole tuttuja tai sukulaisia, joiden luokse voisi majoittua. Mistä rahat turvalliseen yöpymiseen? Nimimerkki "Yritteliäs, toivonsa menettänyt tapaus".

Yrittämistä on, vain työ puuttuu

Mitäs annat työttömyyden jatkaa? Mene töihin! Niimpä niin. Sanaan työtön alla tietenkin on joitakin, jotka eivät haluaakaan töitä. Ja on niitä, jotka eivät ENÄÄ jaksa hakea töitä.

Mutta eipä unohdeta niitä aktiivisia työnhakijoita: ihmisiä, jotka pitävät itseään jatkuvasti esillä työmarkkinoilla. He seuraavat lehdistä työpaikkailmoitukset tai vaikka kirjastosta, jos ei ole tilaamiseen rahaa.

Tästä työstä työnsaamisen eteen huolimatta työpaikan saanti on emmpi kuin kiven alla! No onneksi työvoimatoimiston kautta on mahdollisuus tukityöllistymispaikkoihin!

Itsensä kehittämisen pitää sallia

Toinen katkelma työttömän mietteistä: "Työttömälle olisi taattava itsensä kehittämismahdollisuus työttömyysaikana ilman "rangaistusta".

Tavalliset 1 - 6 kuukauden kurssit eivät saisi siirtää työhön pääsyä. Perusteluna se, että pitkään jatkunut työttömyys vaikuttaa negatiivisesti monella tavalla työttömän elämään.

Olisi sekä henkisesti, että fyysisesti tärkeää, että työtön kokeilisi rajojaan etsien uusia vaihtoehtoja työttömyyden vastapainoksi."

Nimimerkki "Kokemusta On".

Tukityöllistämistä ja yhdistelmätukityön työssäoloehdon täyttyminen puhuttaa myös paljon! Sinunhan pitäisi saada 10 kuukautta työssäoloa

täyteen noin kahden vuoden sisällä.

Taas työttömän mietteitä: "Tukityöllistämisen työssäoloaika pitäisi saada nykyisestä kuudesta kuukaudesta kymmeneen kuukauteen vähintään. Mieluummin vuoteen".

Ensinnäkin työhön sitoutuvuus paranis. Toiseksi vakituudessa työsuhteessa olevat lähes samoja työtehtäviä tekevät työkaverit eivät turhautuisi jos heidän ei tarvitsisi puolen vuoden välein opettaa taas uutta työntekijää talon tavoille.

Nimimerkki "Työssä olo maistuisi paremmin".

Sitten vielä yhdistelmätukityö. Esim. rekisteröity yhdistys voi palkata noin kaksi vuotta työttömänä olleen. Työsuhde voi kestää korkeintaan vuoden, josta ajasta saat vain neljä kuukautta työssäoloa kerryttävänä.

Onneksi loput kahdeksan kuukautta siirtää KELAn mukaan työssäoloehdon täyttymisen tarkastelujaksoa.

Kiitos Enon kunnalle!

Enon kunta myönsi mainion avustuksen yli 500 päivää työttömänä olleen palkkaukseen. Sen avustuksen turvin on palkan ja työajan mahdollista nousta jo huomattavasti paremmalle tasolle! Tosin työssäoloehdon täyttymiseen saisi tulla muutos, siten että vuoden työsopimuksesta puolet tai 3/4 luettaisiin työssäolohtoon.

Enon Aktiiviset Työnhakijat ry:n hallituksen puolesta
Kirsi Tanskanen
Toiminnanohjaaja

Porin työttömät pääministeri Lipposelle:

Työttömyyseläkeikää väliaikaisesti alennettava

TVY:n Porin osasto nykyinen Porin Seudun Työttömät ry on johdonmukaisesti esittänyt perustamisestaan (1992) lähtien pitkäaikaistyöttömyyden "kovan ytimen". Ikääntyneiden pitkäaikaistyöttömien erääksi toimenpiteeksi parantaa työttömyyseläkkeelle pääsemistä.

Olemme esittäneet väliaikaista työttömyyseläkeiän alentamista 55 - vuoteen (3-5 vuodeksi) ja (tai) laajentamalla yksilöllisen varhaiseläkkeen myöntämisperusteita.

Suoritettu ikääntyneiden pitkäaikaistyöttömien palvelutarveselvitys on suoritettu Porissa. Ensimmäiseen tutkimusryhmään osallistui n.1000 ns. pitkäaikaistyöttöä henkilöä ikä 50 - 58 vuotta.

Suoritettu seuranta tutkimus on hyvä lähtökohhta po. henkilöiden työkyvyttömyyseläkkeelle pääsyyn. Yhtenä epäkohtana voitaneen todeta työntekijän viimeisen työnantajan vakuutusyhtiöiden penseys henkilön vakuutukselle pääsyyn. Kela ei hoida niiden henkilöiden asiaa jotka ovat työeläkkeellä pääsyssä kelen korvauksen lisäksi.

Esityksemme kokonaistaloudelliset nettomenot eivät olennaisesti voi olla suuremmat kuin vaihtoehdossa, jossa ikääntyneet työttömät ovat joko työttömyyskorvauksella tai sosiaaliturvalla.

Työttömien kuntoutus- ja terveyspalvelujen käyttö sekä kuntoutustoiminnon ja palveluiden saatavuutta pitäisi lisätä.

Inhimillisyyttä, oikeudenmukaisuutta

Maan huonosta taloudellisesta tilanteesta (johon me työttömät emme katso olevanamme syyllisiä) johtuen liikaakin korostuu vain talousnäkökulma. On syytä korostaa inhimillistä näkökulmaa! On kysymys ihmisistä ja heidän läheisistään, ihmisarvoisesta elämästä, joka on ainutkertainen.

Maan hallitus on korostanut oikeudenmukaisuutta ja inhimillisyyttä, odotamme tekoja!

Olemme osaltamme valmiit rakentamaan ja avoimeen yhteistyöhön!

Toivomme, että voisimme kehittää ja laajentaa yhteistyötämme. Työttömät ovat asianomaisia monissa hallintoonne kuuluvissa asioissa ja toivomme, että työttömät voisivat osallistua aktiivisesti myös tutkimus- ja selvitystyöhön ja lakien- ja asetusten valmisteluun.

Samalla toivomme, että olette viihtynyt vieraanamme, tiedostamme virkatehtävämme ja eduskuntavaalien läheisyyden toivomme yhteistyömme jatkuva rakentavissa merkeissä tulevaisuudessakin.

Esitämme kohteliaimmin keskustelu yhteyden jatkumista työttömien työllisyys/koulutus-, eläke- sekä sosiaaliturvaan liittyvissä asioissa.

Porin Seudun Työttömät ry

Reijo Mäkinen
puheenjohtaja

Ismo Suojanen
varapuheenjohtaja

Pekka Koivuniemi
toiminnanohjaaja

Maakuntajohtaja Tarja Cronberg, Pohjois-Karjalan liitto

Ulko-vai sisäpuolella?

Työttömänä ihminen kokee usein olevansa yhteiskunnan ulkopuolella. Itsetunto on riippuvainen työstä. Jolla on työtä, hänellä on myös paremmat elämisen mahdollisuudet. Yhteiskuntamme on työyhteiskunta, jonka ulkopuolella työtön kokee olevansa.

Kaikki ovat kuitenkin yhteiskunnan sisäpuolella. Olemme osa yhteisöä ja sen päätökset liikkuvat meitä kaikkia. Kansalaisena et voi olla yhteiskunnan ulkopuolella, jättää äänestämättä ja to-

deta, että eihän se sinulle kuulu. Päinvastoin, äänestä ja valitse edustajasi tarkoin!

Täystyöllisyys on seuraavalla vaa-likaudella utopiaa, mutta edustajasi voi vaikuttaa erilaisin toimenpitein - esimerkiksi osa-aikatyöhön, työajan lyhentämiseen, vuorotteluvapaan, sapattivuosi- en tai kansalaispalkan avulla - työn ja sen puutteen välisen kovan raja-aidan pehmentämiseen.

Oppimista kantapään kautta

Neljä vuotta eduskuntatyötä on kovin lyhyt ajanjakso tuloksien arviointia ajatellen. Mitä kansanedustajan työ käytännössä on ollut? Alkuun meni oma aikansa siihen, että oppi löytämään järje-
kävän työskentelytavan.

Nopeasti oppii senkin, että hallituksen esityksiin pitää vaikuttaa jo hyvissä ajoin, ennen kuin ne ovat eduskuntaan tulleet. Monipuoluehallituksen usein kompromissiesitykset ovat vaikeasti muutettavia eduskuntakäsittelyn aikana.

Meillä kaikilla on toki laillinen oikeus äänestää omantunnon mukaan. Mutta ei ole helppoa äänestää omaa ryhmää vastaan asioissa, jotka tietää kaikille olevan vaikeita hyväksyä. "Sananvalta" ryhmässä vähenee, kun et halua olla vastuunkantaja vaikeissa asioissa.

Kolmas tärkeä asia on tietää kaikki ne henkilöt, jotka ministeriöissä valmistelevat asioita. Järjestöt käyttävät lobbauksia ja ovat tiiviisti yhteydessä virkamiehiin. Jos ja kun edustajalla on tärkeä asia ajettava, on silloin paras tapa pitää yhteyttä ministeriön valmistelijoihin. Samoin tietysti asianomaiseen ministeriin suoraan.

Lakialoitteet eivät joitain harvoja

pokkeuksia lukuun ottamatta tule edes käsitellyyn valiokunnissa. Kuitenkin jotkut johtavat siihen, että ministeriö aloittaa asian valmistelun omalla aikataululla.

Näin kävi myös oman aloitteen kanssa, joka koski työttömien matkustus-oikeutta. Olin silloin tiiviisti yhteydessä valmistelijoihin. Esittämälläni tavalla ei hallituksen esitystä kuitenkaan tuotu eduskuntaan, mutta kelvollinen kompromissi kuitenkin, koska olen saanut paljon hyvää palautetta työttömiltä.

Miten olen itse voinut vaikuttaa?

Miten minä, entinen työtön ja ay-johdaja, olen voinut vaikuttaa? Tärkeintä minulle on ollut työ perustuslakivaliokunnassa. Työ siellä on tutkia hallituksen esityksien sisältöä suhteessa perustuslakimeen.

Tärkein tämän eduskunnan työ perustuslakivaliokunnassa saatiin valmiiksi tammikuussa, jolloin valmistui mietintö uudesta Suomen perustuslaista. Olen todella voinut olla vaikuttamassa

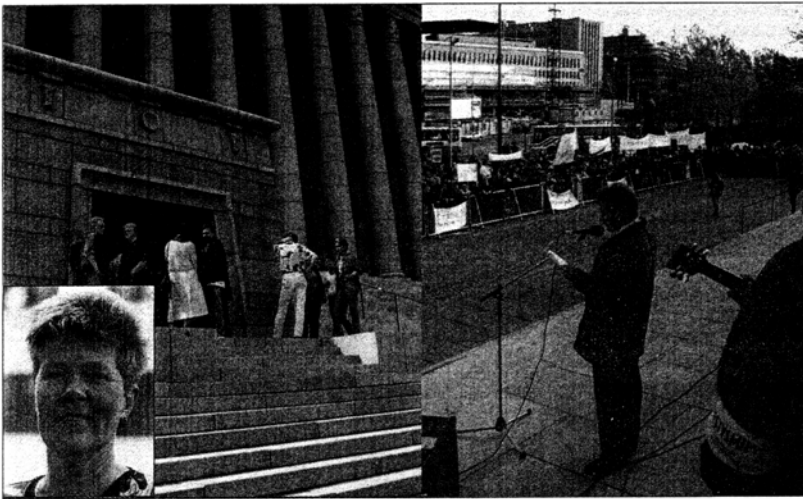
ensin perustuslaki 2000 komiteassa ja sitten valiokunnassa uuden perustuslain sisältöön.

Pidän sitä niin tärkeänä työnä, että voin sanoa olleeni yhtenä tekemässä historiaa. Perustuslaki on tämän eduskunnan lisäksi hyväksyttävä vielä seuraavassa maaliskuussa valittavassa eduskunnassa. Aika näyttää olenko sitä päätöstä tekemässä. Toivottavasti.

Eduskunnassa on myös ns. epävirallista toimintaa. Itse olen osallistunut naiskansanedustajien verkoston työhön sekä olen perustanut Lasten puolesta -ryhmän, jonka puheenjohtaja olen.

Olen kokenut, että minua on kuunneltu ja arvostettu niin omakohtaisesti kuin työttömyyden kuin työelämänkin asiantuntijana. Näen hyvänä, että eduskuntaan tulevalle on tarpeellista olla järjestöelämän tai kunnallispolitiikan tuntumusta. Se helpottaa työhön paneutumista alusta alkaen.

Riitta Prusti
kansanedustaja
entinen työtön

Riitta Prusti ja Mikko Immonen olivat työttömiä neljä vuotta sitten kun heidät valittiin eduskuntaan, molemmat ensimmäistä kertaa.

Eläkeputkelle jatkoaika

Eläkeputken leikkaus ja lopettamispuheet ovat järkyttäneet monet yli viisikymppiset ihmiset. Lukuisat yli -50 vuotiaat ovat olleet jo päätöksissä tovin eikä millään kunnollista palkkatyötä löydy, suurena painajaisena työttömyyspäivien loppuminen ja sitä seuraava elämisen tason entisestään putoaminen.

Laman taittumisen jälkeen yritykset ovat nuorentaneet tietoisesti henkilöstöään. Kun vakituisten työntekijöiden määrä pyritään pitämään pienenä, vanhemmasta päästä sanotaan irti väkeä. Monissa yrityksissä on lisäksi menossa tuotantomenetelmien uudistaminen tai joidenkin tuotantosuunnitelmien lopettaminen. Tällainen rakennemuutos merkitsee, että töihin halutaan koulutettuja moniosaajia - siis nuoria etupäässä.

Vanhempien työntekijöiden henkilökohtainen kilpailukyky ei tahdo riittää näin kovassa muutoksessa. Juhlapuheissa kyllä kunnioitetaan työntekijöiden kokemusta ja ammattitaitoa jota ei ole vara hukata. Osa-aika yhdistelmä on pieni lohtu, mutta koko ongelmaa se ei ratkaise. Suuri joukko ja suuri työ-

elämäkokemus on yli viisikymppisillä niin naisilla kuin miehilläkin takanaan, monilla raskas sekä vaiherikas elämä. Sairaudet ja tapaturmat ovat olleet työsuhteen aikana yleisempiä kuin tänään työsuojelun heikkoudenkin takia. Toisen maailmansodan jälkeisen jälleerakentamisen vauhtiin liittyi runsaasti ruumiillista työtä. Tähän työhön nykyisin viisikymppiset joutuivat varhaislapsuudessa ottamaan osaa perheiden yhteisen hyvän vuoksi, useissa tapauksissa sotainvalidi-isä pystyi vain osittain turvaamaan perheen elatuksen. Tämä ei todellisuudessa motivoinempää kouluttajaa kuin koulutettavaakaan.

Tärkeää on, että ns. eläkeputki säilytetään, sitä ei saa poistaa moraalista eikä taloudellisista syistä. Näiden ihmisten työn panos on tämmömpäivän elämälle vähintään kunnollisen eläkkeen arvoinen.

Mikko Immonen
kansanedustaja
entinen työtön

Tämä kaikki merkitsee 200 000 koulutusvuoden tarvetta. Tähän ei ole koulutusvalmiuden eikä budjetin tiukkojen raamienkaan vuoksi mahdollisuutta. Eikä kaikilla ole mahdollisuuksia hakeutua uudelleen koulutukseen koulutusvakuutuksen tuellakaan.

Yksi syy on 50-vuotiaiden kilpailu samoista koulutuspaikoista nuorten ylioppilaiden kanssa, ja toistaalta käytä 2-3 vuoden koulutus yli viisikymppisenä ehkä viiden vuoden työurpeamaa varten, joka sekun on nykyisin enempää. Tämä ei todellisuudessa motivoinempää kouluttajaa kuin koulutettavaakaan.

Tärkeää on, että ns. eläkeputki säilytetään, sitä ei saa poistaa moraalista eikä taloudellisista syistä. Näiden ihmisten työn panos on tämmömpäivän elämälle vähintään kunnollisen eläkkeen arvoinen.

Työttömyyden alentaminen vaatii työajan lyhentämistä

Yleinen työajan lyhentäminen on nousemassa tärkeäksi keskustelun aiheeksi, jopa kamppailukysymykseksi ammattiyhdistysliikkeessä ja työttömien järjestöissä, koska tänään maassamme tuotetaan noin 400 000 työntekijää vähemmällä määrällä enemmän tavaroita ja palveluja kuin vuonna 1990.

Mikäli työttömyys aidosti ja oikeasti aiotaan puolittaa tai poistaa kokonaan, yhdeksi keskeiseksi osaratkaisuksi tarvitaan tarjolla olevan työn jakamista useammalle työntekijälle työaikaa lyhentämällä. Puolitettunakin työttömyystasomme jäisi yhä sietämättömän korkealle.

Tämän vuosikymmenen alun suurtyöttömyys on maksanut Suomelle, jo vuoteen 1998 mennessä 224 000 miljoonaa markkaa, kun lasketaan työttömyysturvan lisäksi menetetyt verot. Summa vastaa kuuttakymmentä prosenttia valtion velasta. Vuodessa työttömyydestä kertyy kuluja lähes 50 000 miljoonaa markkaa (Työministeriö erikoistutkija, HS 23.2.1998).

Ensimmäinen askel

Ensimmäinen askel yleiseksi mutta samalla hyvin joustavaksi ratkaisuksi voisi olla seuraava: Siirtymä aika voisi olla viisi vuotta niin, että yleistä työaikaa lyhennettäisiin 2 tuntia viikoittaisesta työajasta vuosittain.

Näin viiden vuoden siirtymäajaksi työaikalalla säädetään normaalityöajaksi 30 tuntiin viikossa. Päivittäinen normaalityöaika voitaneen tällöin määrittellä väljemmin, esimerkiksi kuuteen tai kahdeksaan tuntiin päivässä, samoin työviikko voisi tällöin olla neljä tai viisi päivää. Vuosityöaika olisi tällöin noin 1 300 tuntia ja elinikäinen työaika noin 40 000 tuntia.

Työajan jakautumisesta tulee tältä pohjalta sopia joustavasti ammattiala- ja työpaikkakohtaisesti. Malli jättäisi monipuoliset soveltamismahdollisuudet ala-, yritys- ja myös henkilökohtaisiin päivä-, viikko-, vuosi- ja elinikäisiin työaikoihin. Keskimääräisen viikko-työajan tulisi kuitenkin tasoittua (toeutua) 30 tuntiin tiettyssä ajanjaksossa.

Lisävapaa voisi tulla ääripäänsään joko pelkästään vapaapäivinä (esimerkiksi pidempänä vuosilomana) tai pelkästään siirtymällä keskimäärin 6 tunnin päivittäiseen työaikaan, jolloin Pekkas-vapaat jäisivät pois. Voidaan myös halutessa säätää, että ainakin tai kaikki puolet nykyisistä työajan lyhennyspäivistä pitäisi jättää.

Hyödyt ovat moninaiset

Työajan lyhentäminen yrityksissä antaa syyksien myös työn uudelleen organisointiin, jolloin työajan tehokampi käyttö vähentää jonkun verran työllisyysvaikutuksia. Mutta ihmisten aika esimerkiksi perheelle tai harrastuksilleen lisääntyä reippaasti.

Terveyden ja turvallisuuden kannalta katsottuna monissa töissä ehtii väsyttää itsensä riittävästi jo kuudessa tunnissakin. Tarkoitoksia ei ole kuitenkaan tehdä kahdeksan tunnin töitä kuudessa tunnissa, vaan palkata neljän työntekijän rinnalle viides.

Bruttopalkan vähenemä työajan lyhentyessä olisi periaatteessa 0-25 prosenttia. Siellä missä voidaan alata työpäikkakohtaisesti sopia työn uudelleen organisoimisesta ja työajan käy-

tön tehostamisesta kokonaan tai mieluummin vain osittain, bruttopalkan ei tarvitse laskea ollenkaan tai juuri ollenkaan. Siellä missä todella palkataan uusia/enemmän työntekijöitä, bruttopalkan tulee vähäisen laskea, mikäli uudistus tehdään yrityksen kannalta kustannusneutraalisti.

Mikäli palkka jonkun verran laskee, käteen tulevan nettopalkan vähenemä on noin puolet pienempi kuin bruttopalkan lasku, koska vuosiansion veroprosentti alenee.

Tietenkin pitää hakea ennakopäidätyksen muutosta, jotta tämä huojuennus näkyisi heti tilipussissa. Marginaaliveroimioi siis toimii vuositasolla molempiin suuntiin.

Valtion tuettava verohelpotuksilla

Tämän lisäksi valtion on järkevää kannustaa työllistämistä myöntämällä ylimääräisen verohelpotus ainakin 7-8 vuodeksi niille työntekijöille, joiden bruttoansio laskee lyhyemmän työajan vuoksi, kun yritykseen palkataan uusia työntekijöitä.

Erityisen tärkeää tämä olisi pieni- ja keskituloisille työntekijöille, joista monet nyt suhtautuvat kielteisesti työajan lyhentämiseen yksinkertaisesti siksi, että palkkatulot eivät riitä ihmisarvoiseen elämiseen.

Yrityksille voidaan myös ajatella myönnettävään helpotuksia sosiaaliturvamaksuihin, jolloin työntekijän bruttopalkan alenema voisi edelleen jäädä pienemmäksi. Samoin kunnille tulisi miettiä myös joitakin vastaavia kannustus- ja tukitoimenpiteitä.

Valtio saa nämä varat säästyvinä työttömyysturvamenoina ja lisääntyvillä verotuloina. Mahdollisesti kaikki 50 000 miljoonaa markkaa, jotka se vuosittain menettää nykyisen suurtyöttömyyden aikana. Lisäksi työllistyvien saama hyvinvointihyöty ja yleisen luottamuksen kasvu vaikuttaisivat myönteisesti myös maan talouskehitykseen positiivisesti.

Kuitenkin on niin, että mikäli aiotaan lunastaa lupaukset työttömyyden puolittamisesta (täystyöllisyydestä) niin Suomessa kuin koko EU:ssa, tarvitaan malli 30:n käytännössä tuomaa ehkä noin 10-15 prosenttiyksikön lisäystä työllisyyteen. Tarvitaan sekä kansallisia että kansainvälisiä ratkaisuja.

On oltava momia malleja

Olellaista on, että tarjolla on ala- ja työpaikkakohtaisesti joustavamalli, jota kuitenkin raamittaa yhteiskunnan työaikalalla ilmaiseva tahto työajan lyhentämiseen.

Kun SAK:n edustajakokouksessa vuonna 1996 aivan oikein korostetaan ala- ja yritysakohtaisia työaika- ja työajan lyhentämisen työaikalain kehittämässä jatkossa ei saa unohtua eikä haudata jälle kymmeneksi vuodeksi.

Edellä esitelty 30 tunnin työviikon työaikalmallin toteuttaminen tulisi aloittaa 2000 luvun alun työehtosopimuskierroksen yhteydessä. Meidän tulisi työttömien järjestöissä aloittaa radikaali ja suunnitelmallinen toiminta työajan lyhentämiseksi yhdessä ammattiyhdistysliikkeen kanssa.

Reijo Sutinen
Työriihi ry
varapuheenjohtaja

Euroopan työttömien verkoston puheenjohtaja Karl Kunnas

Kajaanilaistyöttömistä eurooppalaiseksi vaikuttajaksi

- Puhuisin oikeastaan ajasta ennen Glasgow'n kokousta ja ajasta sen jälkeen, kajaanilainen Karl "Kalle" Kunnas vastaa, kun häntä pyytää muistelemaan, mikä on muuttunut sinä aikana, kun hän ollut mukana toimimassa Euroopan työttömien verkoston ENU:n hallituksessa. Työttömien verkoston viimeisin konferenssi pidettiin Skotlannissa huhtikuussa 1998.

- Tulen varmasti muistamaan tuon kokouksen pitkään. ENU:n hallitushan kokoontuu ennen yleiskokousta ja sen jälkeen. Viimeksi mainitussa valitaan puheenjohtajisto ja työvaliokunta ja silloin kävi niin, että tulin valituksi varapuheenjohtajaksi.

Mutta huhtikuinen reissu oli vasta alkusoittoa. ENU:n puheenjohtajaksi valittu saksalaisesta Klaus Grehnistä tuli syksyllä parlamentin jäsen, eikä hän luonnollisestikaan enää voinut jatkaa puheenjohtajana, joten tehtävien hoitaminen siirtyi varapuheenjohtaja Kunnakselle. Sittemmin Kunnaksen Kalle on joutunut liikkumaan enemmän, mutta erityisesti puhelut Eurooppaan ovat pidentyneet.

Euroopan työttömien kirjava verkosto

Yhteydenpito ja asioiden hoitaminen Euroopan eri laidoilla asustavien työvaliokunnan jäsenten kesken on ollut välillä - kauniisti sanottuna - työllästä. Työvaliokunnan jäsenet ovat suomalaisen lisäksi irlantilainen, ranskalai-

Kajaanilainen Kalle Kunnas löysi työttömäksi jäätyään tekemistä työttömien liikkeestä. Äskettäin hänet valittiin Euroopan työttömien verkoston ENU:n puheenjohtajaksi.

nen, saksalainen ja itävaltalainen. - Itse tulen toimeen neljällä kielellä, mutta ranskalainen taloudenhoitaja puhuu vain ranskaa ja saksalainen saksa, joten joudumme käyttämään paljon aikaa asioiden monikieliseen käsittelyyn. Hankaluus on sekin, että jäsenmaat reagoivat hitaasti esimerkiksi sihteerin yhteisiä kannanottoja varten tekemiin taustatieto- ja kommenttipyyntöihin.

Kalle Kunnas on ollut ENU:n hallituksessa suomalaisia työttömiä edustavasta Työttömien Valtakunnallisesta Yhteistoimintajärjestö - TVY ry:stä (kutakin jäsenmaata saa ENU:ssa edustaa vain yksi työttömien järjestö) vuodesta 1996. - Eri maiden järjestötoimin-

nan kirjava taso oli aikamoinen yllätys: jossain maassa työttömien etuja ajava järjestö ei esimerkiksi tunne maansa työttömiä koskevaa lainsäädäntöä! Jäsenmäärät ja järjestöjen kattavuus vaihtelevat huomattavasti. Tästä esimerkki on Ruotsista, jossa työttömät vasta käynnistävät järjestäytymistä. Kalle Kunnas on käynyt kertomaan naapurille Suomen työttömien järjestötoiminnasta. Hänen mielestään kansalliset työttömien verkostot pitää saada vahvistamaan asemiaan, silloin vahvistuu myös ENU.

- Muissa ENU:n jäsenmaissa on heittänyt puolestaan hämmästyttä se, että suomalaisten työttömien järjestö-

TVY on todellakin työttömien, ei puolipoliittisesti sitoutunut tai jonkin ammattiliiton organisaatio. Jos maita haluaisi pistää johonkin järjestykseen työttömien toiminnan osalta, niin mielestäni Irlanti olisi ykköksen, Saksa pitäisikin kakkosena ja kyllä pitäisikin itseämme ainakin kolmansina. TVY:llä on jo sellaista osaamista, että se voisi hyöntein toimia esimerkiksi monien maiden hajanaisille järjestöille.

Vaativaa työtä vaatimattomalla rahoituksella

ENU pitää kiinni täystyöllisyyden tavoitteestaan ja toimii vaikuttamalla parlamentaarisiin keinoin päätäjiin sekä muistuttamalla työttömyyden ja työttömien olemassaolosta näkyvästi ja kuuluvasti kaduilla.

- Nyt on vain niin, että toistaiseksi toiset yrittävät vaikuttaa mielenosoituksilla ja uskovat niihin ja toiset puolueellisesti painostaa päättäjiä sanallisin keinoin, eikä kummallakaan ole riittävästi resursseja, Kalle Kunnas kuvaa nykytoimintaa.

- Olemme kyllä edistyneet yhteistyötä tekemällä - otetaan nyt esimerkiksi Eurooppalaisen marssin ja eri järjestöjen yhteistyö. Se on saanut liikkeelle kymmeniätuhansia ihmisiä, ei vain työttömiä vaan myös työssäkäyviä ja opiskelijoita kaikkialta Euroopasta.

Mutta niin kuin yleensä käy, kun edunvalvonta painottuu, rahoitus vähenee ja mitä enemmän sosiaalista työtä tehdään, sitä varmemmin saadaan myös rahoitusta.

Tässä on yksi lähivuosien tärkeimmistä tehtävistä: EU:sta on löydettävä ja taattava pysyvä rahoitus työttömien järjestäytyneelle toiminnalle. Tätä ENU vaati hiljattain Brysselissä pidetyssä toisessa täystyöllisyysskonferenssissa, mutta muut kansalaisjärjestöt eivät oikein lämmenneet ajatukselle, asian esitellyt Kalle Kunnas hymähtää. - ENU:lla ei esimerkiksi ole varaa yhteenkään palkattuun työntekijään, irlantilainen sihteeri on maansa työttömien organisaation palkkalistalla.

Kalle Kunnaksen mielestä työttömien kannattaa ja pitää jatkaa työtä myös eurooppalaisella tasolla. - Kuka meidän asioitamme muuten ajaa? Kuka on työttömyyden asiantuntija? Kokemusten ja tiedonvaihto muiden maiden työttömien kanssa on myös hyödyllistä: eurooppalaiset työllisyyden hoidon linjaukset päätyvät ennen pitkää meillekin. Voimme olla edistämässä hyviä käytäntöjä ja estämässä huonojen (workfare/pakotetyö) leviämistä.

Kainuun suurimetsästä eurotyöttömän ääneksi

Kun aikoinaan Pietarsaareissa syntynyt, myöhemmin kajaanilaistunut Kunnaksen Kalle jäi työttömäksi, hän arveli harrastustensa riittäväksi täyttämään päivänsä. Mutta niin ei ihan käynyt, mies muuttui irtäyksiä ja alkoi mielestään vanhentua ennen aikaansa.

Sosiaalipolitiikkaa opiskellut, kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön (nykyinen työministeriö) työmarkkinatutkimustoimistossakin työskennellyt ja metsäalan suuryrityksen henkilöstöhallinnon osaaja kaipasi mielekästä tekemistä. Hän hakeutui Kajaanissa työttömien yhdistykseen, eikä ole sitä katumut.

Luottamustehtävän hoito vie aikaa, eikä tuloksia helposti ja nopeasti näy, mutta Kunnaksen Kalle pitää työtään mielekkäänä ja siksi jaksaa tehdä sitä ja lupaa jaksaa vastakin: - Vastahan tässä on alkuverryttelyä menossa!

Harrastuksensa hän on pitänyt edelleen: hän käy keikoilla kuuluttamassa urheilukilpailuissa ja on intohimoinen sienestäjä. Hän on luultavasti vielä suhteellisen nopea sellainen: hänellä on nuorten Suomen mestaruus sekä 400 m:ltä että 800:lta, joskin siitä on kulu- nut muutama vuosi.

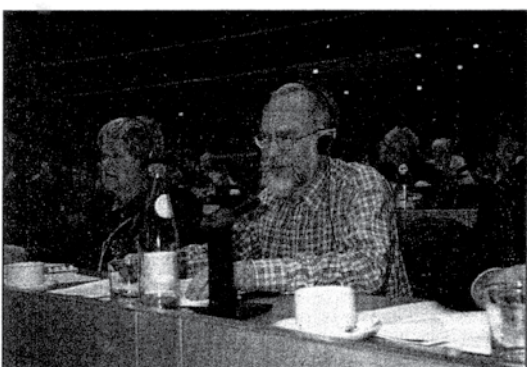
Suosikkisieni on arvatavasti keltavahvero, sieni josta kaikki haaveilevat, mutta vain harvat löytävät? - Ei kun silliherperö. - Silli? Ei viini?? - Niin, niin - silliherperö.

Eija-Helena Kettunen

Toinen Eurooppalainen täystyöllisyysseminaari pidettiin Brysselissä

Eurooppalaisen täystyöllisyysseminarin toinen painos 4 - 5. 2. Brysselissä erosi ensimmäisestä hyvin vähän. Osanottajia oli vähemmän, noin 4 - 500 verrattuna edellisen seminaarin lähes 700 henkilöön. Näin "arpaanni" suosi puheenvuoroon pyytäjää paremmin kuin edellisellä kerralla. Tulkkauspalvelukin oli parempi kuin puolitoista vuotta sitten. Suomenkielille ja -kielelläkin tulkattiin useimmissa työryhmissä. Menettelytavat olivat kuitenkin entiset, siis hieman vieraat meille pohjoisen pojille ja tytöille jotka olemme tottuneet tekemään seminaareissa työtä. Nytkään sitä ei ollut työttömille liiemmästi tarjolla.

Tälläkin kertaa jäi konferenssista sellainen maku, että järjestelyistä vastaava MEP:it olivat haalineet kasaan suuren väkimäärän pikemminkin saadakseen omille kannanotoilleen pontta, kuin osallistumaan aktiivisesti päätöslauselman sorvaamiseen. Tuli sellainen käsitys, että muutosesitykset päätöslauselmaesitykseen eivät olleet kovinkaan tervetulleita. Jos konferenssin päätösis-tunnossa ei heti pyytänyt puheenvuoro puolustaa kesken työttömien turvaamisesta EU:n budjetista. Esitys ei selvästikään miellyttänyt puheenjohtajaa Saksan vihreiden Frieder-Otto Wolfia. Helpotus oli varmasti suuri, kun hän toisen kädenlaskun jälkeen pystyi toteamaan, että esitykseni oli kärsinyt niukan tappion. Kommentit illan ENU:n

Suomen Kalle Kunnas oli yksi eurooppalaisen täystyöllisyysseminarin osanottajista, joita oli kaikkiaan noin 500.

hallituksen kokouksessa olivat yhtä poikkeusta lukuun ottamatta positiivisia, eivät odottaneet niin suurta tukea esitykselle, jossa mainittiin yhtä ainoata järjestöä nimeltään.

Yllä oleva kritiikki koski lähinnä menettelytapoja ja ajankäyttöä. Itse päätöslauselmaan ja useimpiin puheenvuoroihin oli sen sijaan helppo yhtyä. Varsinkin kannanotot verotuksen painopistesuunnan muuttamiseksi Euroopassa vastasivat hyvin sekä TVY:n että ENU:n näkökantoja. Tasa-arvotarkoituksena oli voimakkaammin esillä kuin mihin tasa-arvoisessa Pohjolassa olemme tottuneet.

Kolmannen sektorin töitten suhteen peräänkuulutettiin pysyvyyttä, eli samaa mitä me olemme vaatineet yhdistelmätukitöistä. Toivottiin yhteistyötä yksityisen ja kolmannen sektorin

välillä rahoituksessa ja liikkeenjohtamisessa. Todettiin myös, että työosuuskunnista on Euroopassa hyviä kokemuksia ennen kaikkea työttömyyden ja -pysyvyyden suhteen.

Yli kuusi A 4:sta koskevaan päätöslauselmaan on syytä palata muodossa tai toisessa ennen EU-vaaleja. Viimeistään tässä ja nyt on kuitenkin koko TVY:n delegaation puolesta syytä kiittää kaikkia niitä tahoja ja yksityisiä MEPpejä jotka mahdollistivat osallistumisemme Täystyöllisyysseminaarin.

Kalle Kunnas
TVY:n hallituksen
ENU:n puheenjohtaja
Kajaani

På svenska: Aktuellt

Som ni ser innehåller detta nummer av Karensisannonser material som berör de inkommande riksdagsvalen. Vi bör vara försiktiga med de kandidater som reser land och rike runt för att säkra sitt mandat. Vi vet alla att den sittande riksdagen gett fan i oss arbetslösa. Det är svårt att hitta en enda positiv åtgärd som dessa våra representanter har fått istånd under dessa fyra senaste år.

Att upprepa alla de negativa beslut som vi har överhopas med skulle fylla denna tidning så det betyder att vi muntligt bör se till att våra ödeskamrater vet vad som väntar dem om de inte är noggranna med vem som får deras röst. Tyvärr måste man säga rent ut att vårt språkparti var europaparlamentarikerns anförande vid öppningen av människorättsdagarna i Träskända senaste höst.

Inte ett ord om hur arbetslösheten kommer att bekämpas inom EU. Den tans inställning och ideer var så främmande att jag måste skämmas för att

vara finlandssvensk.

Detta är kommer att vara svårt för oss. Att inte godkänna 16 veckors arbetskraftpolitisk skolning som en del av arbetsvillkor kommer att leda till att en stor del av dem som erjuter inkomsteraterad dagspenning kommer att mista denna förmån. Vi vet också att man med manipulerad missvisande statistik försöker inverka på den allmänna opinionen gentemot oss.

Kom ihåg att vi arbetslösa också är tänkande människor. Vi är inte on skara utslagna individer som kan behandlas hur som helst. Dessa kommande val ger oss en chans att visa vår kraft. Vi bör nu se till att vareda arbetslös verkigen använder sig av denna rätt. Varje oavvärd röst gagnar dem som inte bryr sig om oss.

Trots allt önskar jag varje finlandssvensk arbetslös ett gott nytt år.

Clas-Håkan Kuhlefelt
Mänttä

VAALEISSA VASEMMALLE

Mikko Kuoppa

Työtä kaikille!
Työttömyysturva kuntoon!

78

VASEMMISTOLIITTO

Pirkanmaa

RIITTA PRUSTI

42

Työtä, turvaa, iloa
-ihmisoikeudet arkeen

SDP Uusimaa

OUTI OJALA

Erikoissairaanhoitaja
Työllisyys- ja sosiaaliasioiden
asiantuntija Euroopan
parlamentissa

TYÖTÄ JAKOON!

94 VAIKUTA
-VALITSE
VIISAASTI!

VASEMMISTOLIITTO - HELSINKI
Eduskuntavaalit 1999

Missä ovat sinun rahasi?

Missä oikeusturviasi?

Miljoonalle suomalaiselle aiheutettu taloudellinen hätä ei ole yhdentekevä asia. Monintavoin tuhoisa velkavankeus jopa velkaorjuus on poistettava ja rekistereiden avulla lisävahingoittaminen on heti lopetettava. Kansantalouden monimuotoinen hämmästyttävä on lopetettava. Raha eikä työ ole kadonnut. Työllistäjät vain ovat mustalla listalla.

Matti Haverinen
174 (Rem) Hki

Keski-Suomen työttömien yhdistysten työvoimapolitiittinen ohjelma vuosille 1999-2003

Lähtökohdaksi asetamme vaatimuksen täystyöllisyydestä. Jokaiselle Suomessa asuvalle työkäiselle vakaankotiseen mukaan lukien taataan työpaikka, josta saatavalla palkalla hän voi elättää itsensä ja perheensä.

Mahdollisina työttömyysjaksoina hänellä on oikeus ansiopäivärahaan, joka on palkan jälkeen parasta syrjäytymisen ehkäisyä. 6 kuukauden työttömyyden jälkeen valtion tai kunnan on taattava harjoittelu-, koulutus- tai työpaikka syrjäytymisen ehkäisemiseksi.

Työpaikkojen luominen

- työvoimapolitiittisen koulutuksen tulee olla täsmäkoulutusta, joka edistää työllistymistä

- työvoimapolitiittisen koulutuksen jälkeen osoitetaan tuettu työharjoittelupaikka ellei normaalia työpaikkaa löydy

- työvoimapolitiittisessa koulutuksessa oppimateriaalit pitää olla ilmaiset

- jos työvoimapolitiittisen koulutuksen ajalta maksetaan korvauksia kouluttajalle ne pitäisi kohdistaa suoraa työharjoittelussa olevan henkilön palkaksi

- ohjaavan koulutuksen ohjeistus saatava aikaan, jossa työvoimatoimisto yhdessä työttömän kanssa laatii pitkänajan suunnitelman koulutuksesta jolla on mahdollisuus työllistymiseen

- työn jakamiseksi ylityöoikeutta rajoitettava

- työnjakamista edistettävä kehittämällä vuorotteluvapaa ja osa-aikaisia järjestelmiä

- työssäkäyvien palkankorotukset ohjattava viikottaisen työtajan lyhentämisen tavoitteena keskimäärin 35 tunnin työviikko ja tätä kautta uusien työpaikkojen luominen

- raskaassa ja kuluttavassa työssä oleville mahdollisuus jäädä eläkkeelle 55 vuotiaana, jos henkilö itse haluaa

- harmaat markkinat kuriin

- jos työtön perustaa yrityksen hänellä on oikeus ja mahdollisuus palata työttömyysturvalle kahden vuoden aikana porrastetulla työttömyysturvalle

- ensisijaisesti työttömyysturvalle

- starttirahalla tuettu yritys ei saa aiheuttaa vääritymiä

- starttiraha tulee maksaa neljän vuoden ajalta porrastetusti 1 vuosi 100%, 2 vuosi 75%, 3 vuosi 50% ja 4 vuosi 25%

- pk-yritysten työllistävyttä edistetään porrastamalla henkilöstöosivukuluja liikevaihdon ja pääomavaltaisuuden mukaan

- lasten kodinhoidontuki maksetaan 7 vuoteen asti, jos jompikumpi vanhem-

pi haluaa olla kotona hoitamassa lasta

- yhdistelmätuen ja kotitalouksien työn tukemisen järjestelmiä kehitettävä, yhdistelmätuki verovapaaksi
- nuorille vastavalmistuneille taattava määräaikaiset työharjoittelupaikat työllistämistuella

koulutuksen matkakulujen verovähennysoikeus kuukausikohtaiseksi

- myös työttömän päästävä työkyvyttömyyseläkkeelle
- kansalaispalkkauksesta käynnistetävä periaatekeskustelu

Työttömyysturva

- ansiopäivärahan pääsyyn keinotkoiset esteet poistettava

- yhdistelmätuella koko työaika luettava hyväksi laskettaessa työssäoloa, joka oikeuttaa ansioidonrahan päivärahaan

- oikeus työllistymiseen yhdistelmätuella 1 vuoden jälkeen mikäli työ on osa-aikatyötä on työllistetyllä oikeus tehdä rinnakkaistyötä työnantajan suostumuksella

- työvoimakoulutus luettava hyväksi työssäoloahtoon vuoden 1998 jälkeenkin, myös KELA:n korvauksissa

- soviteltuun päivärahaan ja työllistämistuen suojaosa jonka suuruus on 12000 mk / vuosi (vertaa opiskelijoiden verotus) siirtymävaiheessa päivärahan maksatus siirrettävä seuraavalle jaksolle

- tukirahoilla luoduista työpaikoista työtajan ja palkan taattava riittävä toimeentulo

- tukityössä ollessa taattava oikeus tehdä osa-aikatyötä rinnakkaistyönä menettämättä tukityöoikeutta

- myös työtön joka hoitaa omaistään on oikeutettu saamaan omaishoidon tukea

- alle 25 vuotiaiden koulutus- ja päivärahat

- alle 25 vuotiaiden pakkokoulutus pois 1 vuoden ajalta peruskoulutuksen loputtua oikeus päivärahaan

- alle 25 vuotiaalle taattava täysimääräinen työmarkkinatuki ensimmäisen vuoden ajalle peruskoulutuksen jälkeen ellei pääse haluamaansa jatkokoulutukseen

- toimeentulotukeen ei saa tuloina huomioida työvoimapolitiittisen koulutuksen ajalta maksettua ylläpitokorvauksia eikä omaehtoisessa koulutuksessa olevalta nostamatonta opintolainaa

- yrittäjien perheen jäsenille taattava oikeus työttömyysturvaan mikäli eivät työskentele yrityksessä

- työvoiman liikkuvuuden edistämisen ei saa autioittaa maaseutua ja muutamista työpaikan takia on tuettava todellisten kulujen mukaan

- rakennusalan kohteisiin työmiehet ensisijaisesti omalta paikkakunnalta

- työmarkkinatuessa puolison tulojen huomioiminen pois, jotta eriarvoisuus ja perheiden hajoaminen estyisi

- työmatka- ja työvoimapolitiittisen

Muuta

- minimipalkkainen tulotaso verovapaaksi

- passiiviset tulonsiirrot aktiiviseen käyttöön, jolloin kolmannen sektorin toimijoille voidaan maksaa palkkaa

- arvostuksen nosto / palkkaus

- asioiden hoito yhteen pisteeseen eli turha työttömän juoksuus pois työvoimatoimiston, KELA:n ja sosiaalitoimen palvelut samaan pisteeseen

- työvoimatoimiston palvelukokonaisuudet kaikille samanlaisiksi ja työnhakusuunnitelman on oltava yhteinen

- sopimus missä työvoimaviranomaiset ja työtön sopivat yhteisesti oikeudet ja velvollisuudet

- asuntojen korjaukseen ja kunnostamiseen valtion korkotuettuja lainoja

- vuokra-asuntoja rakennettava paikkakunnille joissa työvoimapula

- asumistuen on perustuttava todellisiin asumiskustannuksiin ja asumiskustannusten sosiaalitoimen toimeentulotuen omavastuu poistettava

- omaehtoinen koulutautuminen sallittava myös päiväaikaan menettämättä työttömyysturva

- lisä- ja täydennyskoulutus

- työttömien neuvonta ja toimintapisteiden rahoitus on taattava ja niiden toimintojen tukeminen tasapuolisesti kaikin muodon työvoimahallinnon puolelta

- kaupungit ja kunnat velvoitetaan tukemaan työttömien yhdistysten toimintaa

- työvoimatoimistojen tulokset yhdenmukaistettava

- projektituella sallittava muikin toiminta kuin yhdistelmätuella työllistämisen

- työpajojen rahoitus taattava ja nähtävä työpajat polkuna työllistymiseen mm. työpoolien avulla

- työttömien edustus työvoimatoimikuntiin ja TE-keskusten neuvottelukuntiin

- työttömien perheiden lapsille säilytettävä oikeus päivähoitoon

- perheiden toimeentulo turvattava silloin kun molemmat vanhemmat ovat työttömiä

- lapsiperheiden tuet samansuuruisiksi

- naisten ja yli 40-vuotiaiden syrjintä työlämässä poistettava

Auta. Se auttaa.

Merita 208918-6775, Leonia 800016-51651, Oko 572302-121619
0700-1-1999 (25 mk + ppm), www.yhteisvastuu.fi

YHTEISVASTUU 1999

Työllisyyden hoitoon työttömien pakkoaktivoinnin sijasta

Palkkatyössäkäynti, tai sen puute, jäsentää keskeisellä tavalla ihmisen elämänkulkua yhteiskunnassamme. Työttömällä on periaatteessa työssä olevaa paremmat "aikataloudelliset" mahdollisuudet rytmittää päivittäistä ajankäyttöään haluamallaan tavalla. Ratkaisevaa tällöin on kuitenkin se, onko hänellä riittävästi taloudellisia resursseja tarvitsemiensa aineellisten ja henkisten resurssien hankkimiseen.

Työllisyyspolitiikka ei ole onnistunut tämän vuosikymmenen aikana luomaan riittävän monelle työikäiselle edellytyksiä löytää työtä. Massatyöttömyys ei ole talouden kasvusta huolimatta enää poistunut. Pitkäaikaistyöttömyys on juuttunut laajaksi. Työttömyyden alueelliset erot ovat säilyneet ja jopa kasvaneet. Uudet työpaikat ovat usein vain tilapäisiä. Jo pysyvätkö palkkatyö on muodostumassa tavoitteeksi, jonka saavuttamiseksi ihmisen pitää olla valmis alistumaan muuttamaan joustavasti asuinpaikkaansa tai työkojoaan työnantajan vaatimusten mukaan.

Työtöntä ei lohdata, ettei Suomi ole ainoa työllisyyden hoidossa epäonnistunut EU-maa. Samankaltaiset tehottomaksi osoittautuneet työllisyydenhoitokeinot ovat käytössä niissä kaikissa. Väite työllisyyden hoidon kuulumisesta kunkin jäsenmaan kansallisen päätöksenteon piiriin ei saa tukea, jos tarkastellaan esimerkiksi Suomen työllisyy-

poliittisia linjauksia maamme EU-jäsenyyden aikana.

Työllisyyden hoidossa tarvitaan yritysten kilpailuedellytysten parantamiseen tähtävien EU:n talous- ja työllisyyspoliittisten linjausten sijasta työelämän nykyrakenteita vastaavia ja työttömälle elämänsä kulkua vaikuttamisen mahdollisuuksia luovia ratkaisuja. Esimerkiksi työllisyys-, sosiaaliturva- ja verolainsäädännöstä tulee poistaa palkkatyön kaavoihin alistavat säännökset ja määräykset. Ihmisen omaehtoista toimintaa tulee kannustaa pakottamatta häntä "ylhäällä" hyväksi katsottujen aktiviteettien piiriin.

Tänään tarvitaan konkreettisia toimia työttömän omaehtoisesta aktiivisuuden tukemisesta. Häntä syöllistävä pakkoaktivointi ja juhlapuheretoriikka hänen ongelmiansa ymmärtämisestä on lopetettava. Yksi konkreettinen toimi päättäjiltä on työajan yleistä lyhentämistä ansiotasoa alentamatta koskevan muutoksen tekeminen maassamme voimassa olevaan työolainsäädäntöön. Yleisellä työajan lyhentämisellä jaetaan työttömyyttä oikeudenmukaisemalla tavalla jakaa työn tuottavuuden nousun tuomaa hyötyä myös työntekijöille yritysten omistajien lisäksi.

Erkki Saari
tutkija
Lapin
yliopisto

Nälkärhythmi esittää:

Uuden hallituksen laadittava ohjelma köyhyys- ja työttömyyden torjumiseksi

Laajapohjainen nälkärhythmi esittää, että eduskuntavaalien jälkeen asetettava hallitus laatii ja toteuttaa ohjelman köyhyys- ja työttömyyden torjumiseksi. Tässä tarkoitetaan hallitusohjelmaan tuleen ottaa esimerkiksi seuraavansisältöinen ohjelmakohta:

Hallituksen keskeisenä painopisteenä on edistää toimia, joilla ehkäistään ja vähennetään vakavia köyhyys- ja työttömyyden ongelmia, syrjäytymistä ja huono-osaisuuden kasautumista.

Nälkärhythmin mielestä ohjelmakohdan toteuttamisessa on kiinnitettävä vakavaa huomiota mm. seuraaviin ongelmiin ja niiden korjaamiseen.

- Pitkäaikaistyöttömien kasautuvat työllisyys-, toimeentulo- ja elämänhallintaongelmat. Tämä on köyhyys- ja työttömyyden suurin selittävä tekijä maassamme. Ikääntyvän pitkäaikaistyöttömän heikko asema työmarkkinoilla.

- Kouluttamattomien ja syrjäytynei-

den nuorten työllistämisen ongelmat. Pitkittyvän ja periytyvän köyhyyskulttuurin vaarat.

- Talous- ja muissa vaikeuksissa olevat lapsiperheet. Valtaosa perusturvatomista on heitä. Heikosti selviytyvien lasten kouluolot (tukiopetus, luokkatilat, iltapäivähoito jne.)

- Toimeentulorajoille joutuneiden ylivelkaantuneiden kohtuuton asema.

- Erityisryhmien, kuten mielenterveysongelmaisten vaikeutuneet elinmahdollisuudet.

- Verotuksen ja sosiaaliturvan päällekkäisyyksien aiheuttamat vakavat perusturvaongelmatulo- ja kannustusloukkuneet.

- Asumisen kalleuden ja asuntojen vuoksi kestävämpään asemaan joutuneet.

Kattava joukko allekirjoittajana

Vetoomuksen ovat allekirjoittaneet eri taustaryhmiä edustavat nälkärhythmin jäsenet. Eduskunnasta allekirjoittajia ovat puhemies Riitta Uosukainen (kok), varapuhemies Kerttu Törnqvist (sdp) sekä kansanedustajat Jorma Huuh-tanen (kesk.), Kari Uotila (vas.), Eva Biaudet (rkp) ja Tuija Brax (vihr.). Etujärjestöjen edustajista allekirjoittajia ovat Johannes Kroma (TT), Lauri Ihala-inen (SAK), Esa Härmälä (MTK) sekä Jorma Seppänen (kuntaliitto). Kansalaisjärjestöjen edustajina vetoomuksen ovat allekirjoittaneet Markku Niskala (SPR), Eeva Kuuskoski (MLL), Pertti Hietala (Eläkkeensaajien Keskusliitto) sekä Lea Karjalainen (TVY).

Kansanedustaja,
varatuomari
Kymen Vaalipiiri

**Vähänäkki
Matti** (60v.)
IKÄIHMINEN, TYÖTÖN!
Olen kokemuksella ja
tarmolla puolellasi!

19

SDP

Tärkeintä tulevalle vaalikaudella
on työttömyyden vähentäminen!

Arto Seppälä
Etelä-Savon vaalipiiri

Ei metkujia tai ketkujia
vaan
Rehtiä asioiden hoitoa

Kansanedustaja/lastulevytyöntekijä
Esa Lahtela
"Tekoja työttömien puolesta
tarvitaan hellittämättä, edelleen!"

Pohjois-Karjala SDP

puh. 050-511 3167
e-mail: esa.lahtela@eduskunta.fi

Valmistelut pitkällä TVY:ssä

Työttömät marssivat jälleen toukokuussa

Osana eurooppalaista työttömien liikettä TVY ja sen jäsenyhdistykset kautta maan osallistuvat jälleen työttömien eurooppalaiseen marssiin. Toukokuun aikana pidettävät marssit kulkevat halki Suomen kautta reittiä pitkin ja poikin, sillä yksi reiteistä on suunniteltu kulkeväksi Joensuusta Vaasaan.

Mikäli Ruotsin rakenteilla oleva työttömien järjestö tulee mukaan, reitti jatkuisi Uumajasta halki Ruotsin, kertoo TVY:n hallituksen jäsen ja ENU:n puheenjohtaja Kalle Kunnas.

osoitukseen. Marsseilla ja päätöstepähtymällä pyritään painostamaan EU:ia ja Euroopan hallituksia todellisiin tekoihin työllisyyden puolesta.

Kölnissä tullaan epäilemättä näkemään monenlaisia tunnuksia laidasta laitaan, sillä mukana on eurooppalaisen työttömien liikkeen lisäksi monenkirjavia kansalaisliikkeitä, kuten oli Amsterdamin tapaamisessakin, Kunnas kertoo.

Tällä kertaa TVY satsaa aiempaa enemmän reitin varrella pidettäviin alueellisiin tilaisuuksiin. Kunnas viittaa TVY:n työllisyys- ja sosiaalipoliittisiin tavoitteisiin, jotka on julkaistu toisaalla tässä lehdessä. Varmaa on, että työttömät tunnuksineen erottuvat katukuvassa, sillä viime marssilta tuttuja keittäviä liivejä on tilattu jälleen osallistujien käyttöön.

Mielenosoitusta pidetään Kölnissä

Pitkittäiset reitit päättyvät Helsinkiin ja Turkuun, joista jatketaan 29. toukokuuta Kölnissä pidettävään mielen-

Kaksi vuotta sitten pidetyn työttömien eurooppalaisen marssin Suomen osuus päättyi Helsinkiin ja Turkuun. Kuvassa viestikapulaa tuodaan Turkuun kanoottiin.

Eurooppalainen työttömien liike, esittelyssä Ranska:

E.N.U. – FRANCE

Karensisanomat esittelee eurooppalaista työttömien liikettä, tällä kertaa vuorossa on Ranskan E.N.U. - Franche, joka on perustettu heinäkuussa 1997.

Järjestö kuuluu eurooppalaiseen työttömien liikkeeseen ENU:un (European Network of the Unemployed), jonka puheenjohtajaksi valittiin äskettäin TVY:n hallituksen jäsen, kajaanilainen Kalle Kunnas.

E.N.U. - Franche toimii ranskalaisen työttömien järjestöjen yhdysseikkänä muihin työttömien järjestöihin Euroopassa. Toimii ENU:n jäsenenä sen tavoitteiden edistämiseksi Ranskassa ja informoi sen kannanotoista.

E.N.U:n jäsenjärjestöt ovat:

M.N.C.P. (Kansallinen liike työttömyyttä ja turvattomuutta vastaan)
A.C. (Yhteistoimintaa työttömyyttä vastaan)
M.P.E.(Evankelinen Missio)
A.P.E.I.S. (Järjestö työllisyyden, informaation ja solidaarisuuden puolesta)
TO7 (Toulouse Ouverture)
Hallitus koostuu yllä olevien järjestöjen edustajista

Rahoituslähteet:

jäsenmaksut, tuet valtiolta alueilta ja EU:lta, yksityisten ja järjestöjen maksut ENU-informaatiosta lahjoitukset.

E.N.U. FRANCE

BP 1176

31036 Toulouse Cedex 1

FRANCE

Tel/Fax. 05 61 40 09 77

e-mail: Hyperlinkki mailto:enufrance@cinet.fr enufrance@cinet.fr

Internet: www.icon.fr/enu

Miksi Ranskan työttömät liikehtivät, näkyvät ja kuuluvat?

Eurooppa ei ole mikään yhtenäinen alue, kaukana siitä. Sosiaaliturvajärjestelmät vaihtelevat tasoltaan ja rakenteeltaan maasta toiseen.

Pohjoisessa valtiokeskeinen turva on suhteellisen hyvä, joskin heikkenemässä ja kontrolli kova. Kreikassa, Italiassa, Espanjassa ja Portugalissa sen sijaan valtion luoma turva ihmisille on heikko ja kontrolli löysä tai olematon.

Perhe, kirkko ja harmaa talous ovat siellä tärkeämmässä roolissa kuin meillä. Keski-Euroopan sosiaaliturva-järjestelmät sijaitsevat näiden ääripäiden välimaastossa.

Jo tästäkin syystä työttömien järjestöjen menettelytavat poikkeavat toisistaan. Lisäksi vaikuttavat niihin suuresti järjestöjen ikä (kokemus) ja voima.

Vain harvassa maassa hallitus ja eduskunta tunnustaa järjestöjä niin paljon, että edes kysynee niiden mielipidettä työttömiä koskevia lakeja säätäessään tai talousarviota tehdessään.

Irlannin työttömien organisaatio, INOU, on tässä pisimmällä ja Suomen TVY mielestäni hyvä kakkonen. Saksassa ja Ranskassa työttömien järjestöt ovat hyviä järjestämään marssoja ja mielenosoituksia.

Varsinkin Ranskan työttömiltä meilläkin olisi paljon opittavaa siinä, kuinka saadaan väki liikkeelle ja media pölemaan omia tarkoituksia. Ranskan työttömät pääsivät vuosi sitten, joulun alla lehtien palstoille ja televisioruutuihin kaikkiaan Euroopan maissa tempauksellaan. Tosin heillä oli myös herkulliset lähtökohdat ja tuuriakin.

Puna-vihreä hallitus loi odotuksia

Kesällä 1997 Ranska oli saanut uuden hallituksen, jonka muodostivat sosialistit, kommunistit, vihreät ja "kansanrintama". Tältä hallitukselta odotettiin edeltäjänsä yhä yhteisempää suhtautumista sosiaaliturvaan.

Varsinkin työttömille uuden hallituksen pääministerin, Jospinin linjapuhe heinäkuussa oli kuitenkin pettymys. Jospin lupasi tosin 4 prosentin korotuksen lakisääteeseen minimipalkkaa, joka silloin oli 5000 frangia eli noin 4500 markkaa. Se sijaan hän ei maininnut mitään valtion maksaman peruspäivärahan (2400 frangia kuukaudessa yksinäiselle henkilölle) korottamisesta. Tämän korvauksen varassa oli noin puolet Ranskan silloin 3,2 miljoonasta (virallisesti) työttömästä; toinen puolet taas vakuutuspuhjeissa järjestelmässä, kuten meidän ansiosidonnainen.

Jo syksyllä olivat eräät työttömien ryhmittymät etenkin Marseilles'in alueella valmistelleet mielenosoituksia. Samoin aikoin olivat liikkeellä muita, ayliikkeen tukemia ryhmiä. Sekä Ranskan työttömien liike että ay-liike on kuitenkin hyvin hajanainen ja yhteistyö eri järjestöjen ja ryhmien välillä oli Eurooppalaiseen marssiin asti kesällä 1997 melko olematonta.

Maata käsitävä työttömien verkoston synty vasta heinäkuussa 1997. Näitä eri ryhmittymiä yhdistämään oli päätetty yhteisestä toimintaviikosta 16 - 21 joulukuuta eniarvoisuutta ja köyhyyttä vastaan. Mutta sitä ennen oli muualla syytetty tulilanka ruutitynnyriin.

Europarlamentaarikko Pertti Paasio oli yksi työttömien täystyöllisyysvetoomuksen allekirjoittajista Turun torilla.

Pöllivät joulurahamme

Työttömyyskorvauksia hallinnoivat ASSEDIC-toimistot olivat useana vuonna peräkkäin loppuvuodesta jakaneet "joulubonusina" työttömille rahausma, joka oli jäänyt rahastoon kun työttömyyskorvauksia varten kerätystä maksuista oli maksettu korvaukset. Kesken vuotta oli kuitenkin ASSEDIC päättänyt uudistaa järjestelmänsä ja uudistaminen merkitsee Ranskassa, niin kuin meilläkin, leikkauksia.

Rahasto oli tyhjä -joulurahaa ei tulisiakaan. Työttömät reagoivat tähän valtaamalla muutama ASSEDICin toimisto etenkin Marseilles'in alueella mutta myös muualla, Pariisissakin. Esitettiin vaatimus 3000 frangin joulurahasta ja peruspäivärahan nostamisesta 1500:lla frangilla kuukaudessa.

Kun toimistojen takana oleva kansallinen elin ei ottanut valtauksiin kantaa, lehdistö pommitti maan hallitusta kysymyksillään: Mitä aikoo hallitus tehdä... Joulun alla aiheet olivat medioissa vähissä ja niin saivat valtaukset runsaasti tilaa lehdissä ja televisiossa.

Työministeri töpeksi

Lopulta oli työministeri Martine Aubryn sanottava jotain. Hän kuitenkin vähätteli valtauksia eikä kommentoinut vaatimuksia lainkaan. Enempää ei tarvittukaan. Hänen sanomansa "vain 13 toimiston valtaamisesta" johti siihen, että viisi päivää myöhemmin oli jo vallattu 40 ASSEDIC-toimistoa. Kahden kuukauden aikana työttömien edustajat olivat lehtien ja television toimitusten haastateltavina ja harjaantuminen kesällä Eurooppalaisen marssin aikana oli siinä suureksi avuksi.

Lopulta pääministeri Jospin'in oli tultava piilostaan. Hän esiintyi kahdesti televisiossa tammikuun aikana luvaten hallitukselta toimenpiteitä.

Sosiaalirahastoon tehtiin 100 000 frangin pusuri ja kolmasosa peruspäivärahaa saavista saivat 8% korotuksen. Tulot ei tydyttäneet työttömiä. Hamppaankoloon jäi tavaraa vastaisuuden varalle.

Tempaus yhdisti työttömien järjestöjä

Vuoden takaisesta toiminnasta jäi kuitenkin myös aineetonta hyötyä. Mielipidemittaukset Ranskassa kertoivat, että työttömien toimintaa hyväksyi 70 % kaikista ranskalaisista.

Työttömien järjestöjen välillä yhteistyö parani huomattavasti. Valtauksien aikaan työttömien heinäkuulla 1997 perustettuun maata käsittelevään verkostoon kuului kolme järjestöä. Kuluneen vuoden aikana siihen on liittynyt kaksi järjestöä lisää.

Kalle Kunnas

Teksti perustuu Christophe Aguitone'n artikkeliin Viento Sur'issa 10.3.1998

Soita

0700-1-1999

(25 mk + ppm)

YHTEISVASTUU 1999

Kutsu TVY:n vuosikokoukseen

	Kutsumme kaikkia jäseniä Työttömien Valtakunnallisen Yhteistoimintajärjestö - TVY ry:n vuosikokoukseen.
Aika	18.-19.3.1999 klo 12.00 alkaen
Paikka	Iisalmen Kulttuurikeskus Kirkkopuistonkatu 9 74100 Iisalmi
Asiat	Käsitellään yhdistyksen sääntöjen 10 §:n määräämät vuosikokousasiat
Edustajat	Kokoukseen ovat oikeutettuja osallistumaan kaikki TVY:lle jäsenmaksunsa maksaneet jäsenet valtakirjalla yhdistyksen sääntöjen 9 §:n määrittelemällä tavalla. "Yhdistyksen kokoukseen saavat lähettää edustajansa yhdistyksen yhteisöjäsenet, jotka saavat valita yhden ääioikeutetun edustajan kutakin alkavaa kolmevuorokauden (30) jäsentään kohti, kuitenkin enintään neljä (4) edustajaa. Edustajan tulee olla yhdistyksen yhteisöjäsenen jäsen ja kukin edustaja voi käyttää vain yhtä valtakirjaa. Jäsenmäärä lasketaan niiden jäsenten mukaan, joista on suoritettu jäsenmaksu edellisen kalenterivuoden loppuun mennessä (31.12.). Saavutetut jäsenoikeudet säilyvät."
Valtakirjat	Valtakirjojen tarkastus torstaina 18.3. klo 07.30 - 12.00.
Ilmoittautu	Palauttamalla ilmoittautumiskaava ke 10.3.1999 mennessä TVY:n toimistoon.
Järjestäjä	Kokouksen käytännön järjestelyistä vastaa Iisalmen Seudun Työttömät ry/Anja Tarvain puh. & fax. 017 - 817 344.
	Helsingissä helmikuun 11. päivänä 1999 Työttömien Valtakunnallinen Yhteistoimintajärjestö - TVY ry Hallitus

Tervetuloa Iisalmeen!

Iisalmen kaupunginjohtaja Martti Harju toivottaa työttömien järjestöjen edustajat tervetulleeksi kaupunkiin. Hän toivoo, että Iisalmi ja sen Kulttuurikeskus voivat tarjota hyvät puitteet valtakunnallisen järjestön vuosikokoukseen.

Kaupunginjohtaja Harju toteaa, että pitkäaikaisen työttömyyden oloissa työttömien oma järjestö- ja harraste-toiminta on tärkeää.

Kotikaupungissamme Iisalmissa työttömät ovat toimineet hyvin aktiivisesti toistensa ja koko yhteisön tukiverkossa. Sitä samaa uskon tapahtuvan keskuudessamme laajemminkin, sanoo Martti Harju.

Hän uskoo, että kaupungin tasapuolinen elinkeinorakenne, hyvä osaamisen taso sekä vahva kulttuuriperusta luovat Iisalmele edellytykset toimia järjestöjen, yhteisöjen ja liike-elämän kouspaikkana.

Iisalmen kaupunginjohtaja Martti Harju toivottaa TVY:n kokousedustajat tervetulleeksi.

Iisalmi-info

TVY:n kokouspaikkakunta, Iisalmi sijaitsee Ylä-Savossa. Se on pinta-alaltaan (900 neliömetriä) Suomen suurimpia paikkoja, mutta asukkaita on vain noin 24000. Uuden muutoliikkeen myötä asukasluvu on kääntynyt laskuun.

Iisalmelaisista 63 % saa toimeentulonsa erilaisista palveluista, jaloituksen piirissä työskentelee 25 % ja alkutuotannossa 10 % työvoimasta. Työttömyysaste oli viime vuoden lopussa 19 % eli työttömiä kaupungissa oli noin 2000.

Valtuustossa suurin ryhmä on keskusta (19), seuraavina vasemmistoliitto (9), sosialidemokraatit (7), kokoomus (5), kristillinen liitto (2), perussuomalaiset (1) ja vihreät (1).

Työtä ja toimintaa lähimmäisen parhaaksi Iisalmissa

Tietoa, taitoa ja nuorekasta energisyyttä edustaa tämä iloinen joukko eli Iisalmen työttömien toimiston henkilökunta.

Iisalmen seudun työttömien yhdistys elää ja hengittää täysin keuhkoin. Sen toiminnalliset siivet ja lonkerot ulottuvat laajalle, niin henkiset, kuin fyysisetkin sektorit huomioonottaen.

- Toiminnassa on selvästi havaittavissa noususuunta, kehaisee oikeutetusti yhdistyksen toiminnanjohtaja **Anja Tarvain**.

- Tavoitteena on työllistämismahdollisuuksien etsimisen lisäksi työttömien kaikkinaisen vireyden ylläpitäminen, sekä kehittäminen, hän jatkaa.

Elävä talovanhus

Työttömien toimisto Karjalankadulla on vilkas toimintapiste. Asiakkaita siellä tulee ja menee pitkin päivää, tasanen tahtiin.

- Opastaa ja neuvoa työttömiä, heidän asioihinsa paneutuminen kansankielellä puhuen, erilaisten laki- ja tukiväiköiden selvittäminen, siinäpä eräitä keskeisiä tehtäviämme, määrittelee Anja Tarvain.

- Työttömiä tulee osata kuunnella, heillä on paljon hienoja ajatuksia ja he ovat enimmäkseen asiallisia ja fiksuja, joskus oikeutetusti katkeriakin, mutta toisalta liiankin nöyriä, määrittelee hän nykytyöttömän ominaisuuksia.

- Yllättävän usein he kaipaavat yksistään pelkkää juttukumppania. Tämä kannattaa tarkoin huomioida, koska sillä saattaa olla huomattava mielenterveydellinen vaikutus, Anja toteuttaa.

Toimitilojen surkeudet

Ulkoiset puitteet toiminnalle ovatkin sitten todella vaatimattomat. Talovanhus ei voi paljoa tarjota. Se on ahdas ja epäkäytännöllinen, sen paikat viiksottavat ja vänsköttävät ja talviaikana hiipii sisälle ovista ja ikkunoista hyytävä veto ja kylmyys.

Eivätkä nämäkään tilat silti ole edes ilmaisia. Kaupungin perimän vuokran (600 mk/kk) lisäksi painuvat erilaiset kaupungilta toimitilojen vuokran poistamista, vaatii Anja.

- Koska meidän on mahdotonta kilpailla eri toiminnalla käyttörahaa saadaksemme, on oikeus ja kohtuus vaatia kaupungilta toimitilojen vuokran poistamista, vaatii Anja.

Tähän ei kaupungilta kuitenkaan ole tullut minkäänlaisia lupauksia. Niinpä sitten onkin tutkittu yhteistyössä sa-

massa talossa asustavan harrastajateatterin kanssa, remontoitaa talo uuteen uskoon.

- Mutta se rahoitus... Anja kertoo, että se on mahdollisimman epäselvää, vuosi kerrallaan elämästä, jonka varaan ei juuri etukäteissuunnitelmia voi tehdä. Yleensä ottaen on rahanpuute jarruna kaikelle toiminnalle.

Tyytyväiset työharjoittelijat

Kuitenkin on työttömien toimisto voinut toimia myös työllistäjänä, kuin myös työharjoittelupaikkana. Nyt työharjoittelijoina siellä toimivat paikallisen sosiaalialan oppilaitoksen oppilaat, **Ritva Lappalainen** ja **Päivi Kakkinen**.

- Täällä saa hyvän ja mielenkiintoisen kontaktin erilaisiin persoonalluuksiin. Niin opiskelussa, kuin myös myöhemmässä työelämässä on tällä varsin suuri merkitys, he vakuuttavat.

Työttömien toimistolla ovat käytännön työkokemusta hankkineet myös käsi- ja taideteollisuusoppilaitoksen opiskelijat.

Hilma-Leenan "rojetti"

Yhdistyksen toiminnallista vireyttä on viime aikoina edesautannut se, että yhdistys on hyväksytty yhteensä valtakunnalliseen Yhteistyöllä elämä hallintaan - projektiin.

Niinpä viime syksystä alkaen on yhdistyksen ohessa toiminut Pilke - ryhmä - kohta jo toinenkin - organisoijansa **Hilma Leena Valkosen** johdolla.

Hilma Leenalla on nykyisin monta rautaa, niin tulella kuin myös taottavanaan. Niinpä se onkin painanut häneen menevän naisen olemuksen:

- Tämä työ on niin moniulotteista, ettei siinä yhden ihmisen rahkeet tahdo kestä, vaan apua tarvittaisiin, hän huokaisee.

Yhteistyöllä elämä hallintaan projektin tavoitteena on pitkäaikaistyöttömien toimintakyvyn ja elämän hallinnan ylläpitäminen, sekä syrjäytymisen estäminen ja työllistämismahdollisuuksien edistäminen.

Toimintaa on koko ajan tarkoitus laajentaa. Iisalmen lisäksi Hilma Leenan mielessä kangastelevat jo Lapinlah-ti, Nilsä, Kiuruvesi, Sonkajärvi. Näihin paikkoihin hänen tulisi ehtiä.

Kiteyttäessään Pilke-ryhmien toimintaa Hilma Leena kertoo, että tämä projekti edesauttaisi työttömien uinuvien voimavarojen herättämistä, avaisi työttömille uusia näköaloja, sekä auttaisi murtamaan heidän elämänsä umpikuja, hän määrittelee.

- Pilke-ryhmä on saavuttanut myönteisen vastaanoton yhteistyöohjajien suunnalta. Tämä onkin luonnollista onhan tällä toiminnalla tavoitteena kehittää muun muassa myös työelämän niin sanottua kolmatta sektoria, Hilma Leena valistaa.

Hän arvelee, että vaikeuksia ovat lähinnä ennakkoluulot ja ihmisten luonnolliset heikkoudet, samoin puutteelliset toimintaolot.

Työttömien Teatteri tyrkkiä

Pilke-ryhmän kuvioihin kuuluu myös erilaisten teemaryhmien perustaminen toimintaa monipuolistamaan. Niinpä toiminnassa on ollut muun muassa ruoanvalmistus, tanssi, kuntoilu ja stressinpoistoryhmiä.

Virkeimpiin teemaryhmiin lienee myös laskettavissa lokakuussa perustettu Elämysteatteri Tyrkki. Teatterin nimi voidaan tulkita monella tapaa.

Tyrkkiksen perusjoukon on muodostanut kymmenisen työntöntä. Heidän keskuudessaan on alusta alkaen valittu erinomaisen hyvä teatteritekemisen yhteistyöhenki.

Tällainen yhteishenki onkin jo tuottanut näyttöjä. Niinpä joulun alla keksittiin muokata tunnettu joulukuvaelma Tiernapojat, nykykaikseen muotoon, Tiernaerhoiksi. Raamatullisten julkisten paikalle astuivat nykypoliittiset, Lipponen, Niinistö, Aho, hännänhuippunaan Veltto Virtanen, sekä työttömien kuoro.

Tiernaerhoat löivät itsensä katsojien suosioon ja siinä samalla tuli myös teatterille mainosta. Eittämättä tämä herätti tyrkkiäisissä innoitusta ja rohkeutta. Niinpä saatiin rohkeutta laajentaa ja levittää vaativammalle tasolle.

Siksi nyt parhaillaan on työ alla näytelmä, "paha sauma", jonka on dramatisoinut ja ohjaa **Kalle Fäld**.

Perimmäiset toimintamotiivit

Kiteyttäessään oman toimintansa perimmäisiä perusperiaatteita, tulkitsee toiminnanjohtaja Anja Tarvain pitkälti myös toisten, työttömien parissa toimivien mielipiteitä, eli:

- Kaikille työkykyisille mielekästä, heidän kykyjään ja halujaan vastaavaa työtä, tydyttävällä palkalla. Työkyvyttömät kuntoutuksen kautta mahdolliseen uudelleen koulutukseen tai kunnalliselle eläkkeelle. Parempaa solidaarisuutta työttömien ja työllistettyjen kesken.

Perimmäistä perimmäisen kysymys on se, mikä tässä työssä antaa suurimman työtyytyksen tunteen.

- Se on siinä, kun aina joku täällä käy kertomassa, että onnistunut saamaan työpaikan, vakuuttaa Anja.

Tapio Mähönen

Karensisanimat 1/99 puheenjohtajan palsta

Onko TVY sosiaalialan järjestö?

Valmistaudumme jälleen TVY:n vuosikokoukseen ja tänä vuonna tapaamme yhdessä Suomen kauneimmista maakunnista, Pohjois-Savossa. Vuodenai-ka ei tietysti anna oikeutta luonnon monipuolisuudelle ja ole paras mahdollinen, mutta ensimmäisen käynnin jälkeen on aina helpompi tulla uudestaan.

Kuten sääntömme määräävät, valitsemme vuosikokouksessa puheenjohtajan ja hallituksen varajäsenen. Viimevuotinen sääntömuutos, jossa hallituksen varsinaiselle jäsenelle lisättiin yksi varajäsen oli ainakin kahden alu-emme kannalta kuluneen kauden aikana tarpeellinen.

Ihmisemme työllistyvät tai lähtevät pitkäaikaisiin koulutuksiin, jolloin on selvää, että osallistuminen kansalaisjärjestötoimintaan keskeytyy. Hallitus on ollut kuluneella kaudella kuitenkin aktiivinen ja toimijoita TVY:n antamiin lisätehtäviinkin on löytynyt.

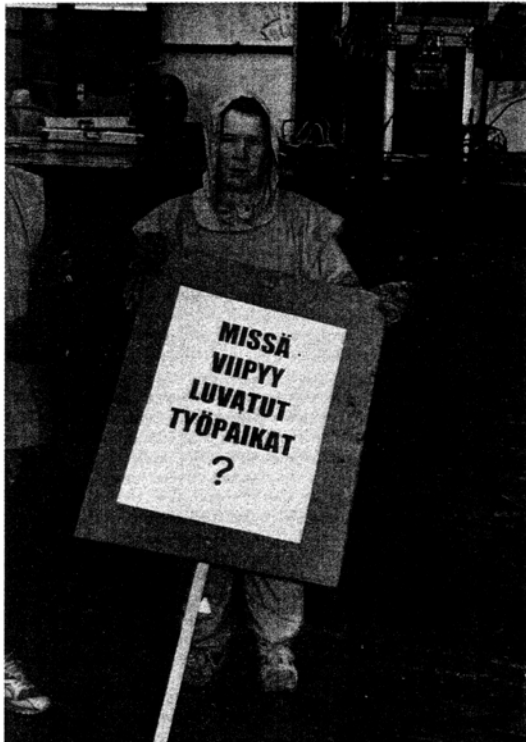
Vuosikokouksen yhteydessä työskentelemme myös työryhmissä ja toivon, että työskentelyistä tulee hedelmällisiä. Työryhmien työstä tulemme vetämään yhteenvedon, josta saisimme purtavaa lehdistölle, tuleville kansanedustajille ja meille itsellemme TVY:lle järjestönä eväitä eteenpäin.

Tulevaa TVY:n hallitusta ajatellen tiedän, että muutoksia on taas tulossa kuten on tapahtunut ennenkin. Meillä keskustelutoimintaa toivotaan tietysti, että uusi veri toisi rakentavia ideoita toimintaan ja sellaisia, jotka palvelisivat mahdollisimman hyvin taas uudealla tavalla meidän jäsenyhdistyksiä.

Jäseneltä kaivataan matkustusvalmiutta hallituksen kokouksiin ja valmiutta myös muuhun TVY:n tehtävissä tapahtuviin matkoihin. Valmiutta perehtyä asiakirjoihin ja myös tarvitaan ihmisiä edustamaan/ puhumaan tarvittaessa eri tilaisuuksiin työttömien näkökulmasta katsottuna.

TVY tarvitsee tavallisia työttömiä, yhdistysten toimijoita, jolla on oma untuma mitä on olla työtön ja mitä asioille pitäisi tehdä. Näkemystä, mitä TVY:n pitäisi tehdä ja mitkä ovat meidän työttömien linjanäkemykset sosiaaliturvan tai yleensä työttömien sosiaaliturvan kehityksessä.

TVY:n taholta työmääräykset tulevat puheenjohtajalta tai hallitukselta. Tärkeää tietysti on oman työhdytyksen tuki hallituksen jäsenelle. Olen näiden vuosien aikana oppinut sen, et-

tei hommat oikein tahdo pelata, jollei hallituksen jäsenellä ole väliä kunnossa omaan kotiyhdistykseen.

Kotiyhdistyksellä täytyy olla myös vara maksaa ensimmäiset postimerkit. TVY maksaa aluevastaavan kulut tiettyyn markkamäärään asti/ alue. Maksamme matkustuskuluja aluekokouksiin yleisen halvimman kulkuneuvon mukaan tai 1.20 mk/ km. Postitus/ puhelinlukuja maksamme vain tietyn budjetin mukaan / alue.

Tällä hommalla ei mikään yhdistysrikasta, eikä ainakaan valittu hallituksen jäsen. Hallituksen jäsenten matkakulut maksetaan, mutta mm. ei ruokakuluja. Silloin kun TVY taholta joutuu matkoilla yöpymään, se tietysti maksetaan.

Edunvalvontaa vai sosiaalityötä?

Jotkut jäsenyhdistyksistämme ovat julkisuudessa moittineet TVY:tä siitä, että me olisimme unohtaneet työttömien edunvalvonnan ja meistä olisi yhä enemmän tullut sosiaalialan järjestöä.

Me, jotka teemme TVY:ssä jatkuvaa työtä, olemme todellakin viime vuosien aikana huolestuneet enemmän ja enemmän niiden ihmisten puolesta, jotka ovat pudonneet ansiosidonnaiselta ulos ja ovat putoamassa kaikkien turvaverkkojen ulkopuolelle.

Tosiasiaan on se, että ay-liike kylä pitää huolta omista jäsenistään, mutta kuka huolehtii pitkäaikaistyöttömästä, joka on liittoturvaa ulkopuolella. Heistä monien ainoat omaiset ovat vironomaiset.

Jos toimintamme muuttuminen siten että pyrimme auttamaan lähimmäisiämme, vähäoisempia siskoja ja veljiä, on jonkun mielestä väärin, jäsenjärjestöjen ihmiset eivät ole lukeneet toimintajärjestöme tarkoituspöytäkirjää. Mikä on todellista sääntöjemme toteuttamista, jos ei se.

Yhteistyöllä Elämä Hallintaan-projekti samoin kuin Yhdistys työnantajan-projekti pyrkivät auttamaan nimenomaan pitkäaikaistyöttömiä ja juuri niitä, joita muiden tahojen on vaikea auttaa.

YEH-projekti pyrki palauttamaan ja auttamaan työkyvyn löytämistä ja elämän hallinnan ja YT-projekti edelleen työllistämään edes yhdistelmätulolla pitkäaikaistyöttömiä yhdistyksiimme.

Molemmat projektit ovat alkuvaiheesta huolimatta päässeet hyvin tavoitteeseen. Yhdistyksissä on ollut todella vajetta työntekijöistä. Sen osoittaa mm. se, että YT-projektimme aloitettiin marraskuun toisella viikolla ja nyt olemme työllistäneet sen avulla jo yli seitsemänkymmentä henkilöä. Määrä lisään-tyy melkein päivittäin.

Tässä yhteydessä haluan myös muistuttaa, että virallisen työtöministeriön tilaston työttömistä jo 2/3 osaa on pudonnut ansioturvan ulkopuolelle ja siten he ovat myös viimesijaisen toimeentulotuen varassa. Se on tosi asia se. Kukaan ei tule toimeen työmarkkinatuella.

Meidän tulisi sosiaalipolitiikan tutkija Pentti Rönkön tavoin ajaa voimakkaasti kansalaisten vähimmäistoimeentulon verovapautta. TVY:n edunvalvontatyöryhmä esittää, että valtakunnan uusi hallitus rinnastaa työttömyysturvan verotuksessa palkkatuloon. Silloinhan myös työttömyysturva saisisem tulovähennyksen ja pienituloiset työttömyysturvalaiset eivät olisi kunnallisverotuksessa maksajina.

Tavataan TVY:n vuosikokouksessa Iisalmissa!

Lea Karjalainen
TVY:n puheenjohtaja

TYÖTTÖMIEN VALTAKUNNALLINEN YHTEISTOIMINTAJÄRJESTÖ-TVY

Eduskuntavaalit 1999

Työttömien tavoitteista kansanedustajavaaleissa ja seuraavalle hallitukselle

Yleistä

TVY pyrkii toiminnallaan edistämään yhteiskuntaa, jossa jokaisella kansalaisella on oikeus työhön, joka täyttää seuraavat vaatimukset:

- työstä saa palkan, jolla pystyy elättämään itsensä ja perheensä
- työ on yhteiskunnan kannalta hyödyllinen
- työ tuo tekijälleen arvostusta yhteiskunnassa
- työ auttaa luomaan kontakteja toisiin ihmisiin

Sitoutuminen täystyöllisyyteen

Täystyöllisyydestä huolehtiminen on lailla säädettävä valtiotason velvollisuus. Tulevan hallituksen keskeisin tavoite tulee olla pyrkimys täystyöllisyyteen.

Työllisyyspolitiikka

Työttömien työllistyvyyden kohottamisen rinnalla olisi kiinnitettävä huomiota epäkohtiin tarjolla olevien töiden sisällössä, työn organisoimisissa ja työehdoissa pohdittaessa miksi työ ei löydy tekijänsä.

Työpaikkojen luominen

Työllisyyspolitiikan keskeisin tehtävä on luoda työpaikkoja, jotka täyttävät kohdassa 1 mainitut kriteerit. Lähtökohdana on myös pidettävä sitä, että lähes jokainen ihminen on hyödyllinen, kun hänelle löydetään ja /tai hänelle räätälöidään hänen edellytyksiään vastaava työpaikka.

Työllisyyttä edistävä koulutus

Koulutuksessa tulisi keskittyä valmentamaan työttömiä työnhakijoita sellaisille ammatillioille joilla on tai tulee olemaan puutetta työvoimasta. Koulutusta koulutuksen vuoksi tulee välttää. Tällä ymmärrämme myös sellaista koulutusta joka ainoastaan muuttaa työttömien työnhakijoiden järjestystä työnhakijoiden jonossa.

- Työllisyyskoulutukseen osallistuminen tulisi perustaa vapaa-ehtoisuuteen ja yhteisesti sovitun työnhakusuunnitelmaan.
- Koulutuksen tasoin on kiinnitettävä riittävästi huomiota. Heikolla koulutuksella tuhlataan valtion resursseja ja aiheutetaan työttömille työnhakijoille joko turhautumista tai virheellistä kuvaa osaamisensa tasosta.

Tukityöllistäminen

Tukityöllistämisen päätarkoituksena tulee olla työttömän työnhakijan ohjaaminen takaisin n.s. normaaleihin töihin normaaleilla työmarkkinoilla. Kuitenkin tulee aina olemaan ryhmiä ja yksittäisiä henkilöitä, jotka vammaan tai haitaan vuoksi ovat riippuvaisia jatkuvasta tuesta työllistykseen. Tukityö voi myös olla perusteltua töissä, joista on selvästi yhteiskunnallista hyötyä, mutta jota kukaan ei ole valmis rahoittamaan esim. niiden alhaisen taloudellisen tuottavuuden takia.

- Tukityöllistämisen tulisi kiinnittää huomiota erityisesti seuraaviin asioihin:
- Tukityöllä ei saa synnyttää työehtojen osalta "toisia työmarkkinoita"
 - Tukityöllä ei saa aiheuttaa epätervettä kilpailua yksityisen sektorin kanssa, eikä näillä töillä tule korvata valtion tai kuntien tarjoamia palveluja
 - Tukityöt eivät saa olla "pakotettuja", eli töitä, joihin työtöntä työntekijää pakotetaan päivärahan tai työmarkkinatuen menetyksen uhalla
 - Yhdistelmätukijärjestelmän vaikutuksista on tehtävä selvitys, jossa ennen kaikkea kiinnitetään huomiota siihen, kuinka järjestelmän vaikutusta:
 - työttömien ohjauksessa takaisin normaaleihin töihin
 - tai leimaantumiseen ja pysyvään jäämiseen toisille työmarkkinoille
 - työttömien tulotason, arvostuksen ja sosiaalisiin kontakteihin

Veropolitiikka

TVY odottaa uudelta hallitukselta veropolitiikka muutoksia joiden avulla työ tuotantotekijänä pärjää nykyistä paremmin kilpailussa sitä korvaavien tuotantopanosten kanssa. Ennen kaikkea on kiinnitettävä huomiota verotuksen painipisteiden siirtämiseen työn verotuksesta pääoman ja luonnon resurssien käytön sekä koulutuksen verotukseen.

TVY esittää, että uusi hallitus:

- nostaa pääomatulojen verotuksen eurooppalaiselle keskitasolle
- tekee aloitteen kansainvälisten valuuttasiirtojen verotuksen (Tobin tax) käytön otosta kaikissa EU-maissa.
- siirtää osan työn verotuksesta ympäristön kuormituksen verotuksen puolelle
- tekee aloitteen EU:ssa työn sivukulujen vähentämiseksi ALV-alaisesta liikevaihdosta
- työttömyysturva rinnastetaan verotuksessa palkkatuloon

TVY pitää tärkeänä, että verotukseen tehtävät muutokset eivät kavenna vaan päinvastoin vahvistavat verotuspohjaa.

Sosiaalipolitiikka

Sosiaaliturvaan kohdistuvat heikennykset on lopetettava. Leikkaukset ensisijassa toimeentuloturvaan, esim. työttömyysturvaan aiheuttavat välittömästi vastaavan lisäkustannuksen viimesijaisessa tuessa eli toimeentulotuessa. Lisäksi nämä aiheuttavat tulevaisuudessa kasvavaa rahoitustarvetta jollain muulla sektorilla kuten esim. terveydenhuollossa.

TVY:n puheenjohtaja Lea Karjalainen toivottaa väen tervetulleeksi vuosikokouksen Iisalmeen.

Pirkanmaan kuulumisia

Mennyt vuosi oli Pirkanmaalla mieleenkiintoinen. Oli sekä hyvää että paha. Masentavaa ole että työttömiä koskevat lait ja asetukset huonontuivat koko ajan. Koska meillä on melko paljon pieniä yhdistyksiä joista osa on suorastaan maaseudulla vaikuttava tämä aktiivinen työllistämismuoto meistä suorastaan on tyhmältä koska kasvua ei tullut näille paikkakunnille, pikemminkin taantumista ja työpaikkojen vähenemistä. Tähän surkeaan tilaan on tänä vuonna odotettavissa olemattomia ja irtisanomisia. Voinette arvata että kaikki ne positiiviset tilastoluvut jota meille syötetään otetaan kiukusta kiehuvaan vastaukseen: Puheet siitä että elämme kahtiajakaantuneessa yhteiskunnassa on enemmän kuin totta.

Pirkanmaalla oltiin melko pettyneitä kun emme saaneet TVY:n projektia (elämäntilannetta) tänne meille, mutta tiedämme että Pirkanmaa ei ole suuremmin TVY:n suosiossa. Tähän on vaikuttanut vanha sovittelamatona kauna joittenkin ihmisten välillä. Tästä on pakko päästä pois jotta yhteistyä parannisi ja tulemmekin esittämään kaikkien henkilökohtaisen kaunon pannaan julistamista. Työttömien toiminta tulee olla se pääasia ei henkilökohtainen vallan käyttö. Toinen tärkeä asia on alueyhdistysten tunnistaminen TVY:n jäseniksi. Kamatusjäseninä olo ei riitä vaan jäsenyys on saatava. Tilanne on se että näissä nykyisissä TE -keskuksissa tehdään sen luokan päätöksiä jossa alueyhdistysten täytyy olla virallisena osapuolena mukana. Pirkanmaan toimintaa leimaa tällä hetkellä yhteistyökumppanien aktiivinen hakeminen. Olemme onnistuneet saamaan saumatonta yhteistyötä kirkon, ay-liikkeen ja parin muun kansalaisjärjestön kanssa. Tätä linjaa on jatkettava koska kiistat

tomasti on käynyt selville että työttömien toimintaa ei enää kovin kauan voida jarkaa tällä tavalla. Virallinen taho vetää tälläkin hetkellä avustuksia pois minkä kerkeää ja kehtaa koska sana työtön ei sovi käytettäväksi EU-osa-valtiassa. On jopa esitetty nimenvaihtamista mutta miksi tilanne siitä muuttuisi? Kurjistumista tulee jatkossakin tapahtumaan jopa kasvavassa tahdissa. Tästä voisi sanoa että edunvalvonnan tulisi olla TVY:n ainoa ja tärkein tehtävä. Kukaan muu ei sitä tee, eli ainakaan vaalien jälkeen.

Yhteistyöstä meillä voisi sanoa että olemme saavuttaneet mitä olemme halunneet. Aluekokouksista on tullut tapahtumia jota odotetaan. Olemme jatkaiseen saaneet asiantuntijoita esittelemään tai luennomaan ajankohtaisista pulmista tai suunnitelmista. Omista suunnitelmista voisi sanoa että niistä keskustellaan, niitä ei tuoda valmiiksi päätettyinä niin kun joskus muinoin. Tulevasta toiminnasta voisi mainita suunnitelmasta seutukunnalliseen yhteistyöhön menemiseen koska tiedämme että muikin yhteiskunnallinen suunnittelu on menossa tähän. Emme voi seurata jälkijonassa kuten tähän saakka on tehty. Työttömien toiminta on saatava esille jo suunnitteluvaiheeseen koska silloin voimme vielä vaikuttaa mitä meille ollaan tekemässä.

Pirkanmaan yhteistoimintajärjestön jäsenet toivovat aktiivista ja tuloksellista uutta vuotta kaikille muille yhdistyksille. Muistakaamme että yhdessä voimme saada jotain aikaiseksi, erikseen meitä väheksytään ja vähätellään kuten tähän saakka.

Clas-Håkan Kuhlefel
Pirkanmaan yhteistoimintajärjestö ry
puheenjohtaja

Herätkää toimintaan, työttömät!

Lapin työttömyysaste oli viime vuonna korkeampi kuin missään muualla Suomessa ja selvästi korkeampi kuin maan keskimääräinen työttömyysaste. Edessä olevat eduskuntavaalit ovat kirvoittaneet eri puolueet keuhamaan saavutuksiansa ja luomaan uusia lupauksia mm. työttömyyden poistamiseksi. Vain lisääntyvillä valtion-avuuilla voidaan Lapin työttömyyttä hoitaa hieman parempaan suuntaan.

Tämän hetken hallitus on jyrännyt Suomea kovalla kädellä talous- ja rahaliitto Emun vaatimaan kurin. Se on keskittynyt työttömyyden nurjuttamiseen sijaan puhdistamaan kortistojia ja karsimaan julkisen sektorin työpaikkoja, jotka ovat luoneet lappilaisille huomattavan osan heidän toimeentuloistaan.

Hallitus on huolehtinut systemaattisesti kaikkein pienituloisimpiin kohdistuneista leikkauksista ja eduskunta on yksimielisesti kiristänyt työttö-

Sodankylän työttömien toiminnanohjaaja Ritva-Liisa Pulju.

myydyturvan saantiehtoja. Aviopuolison suhteellisen pienetkin tulot leikkaavat työttömyysturva ja voivat viedä sen jopa kokonaan. Ansiosidonnaiselle työttömyysturvalle asetettu 10 kuukauden työssäoloehto on Lapissa mahdoton täyttää. Talouden kasvu ja yritysten antamalla voitot eivät ole tuottaneet luvuttua työllisyyttä.

Ravistellen työttömiä ja työttömien yhdistysten vetäjiä aktiivisempaan toimintaan vaatimuksissa työttömyyden poistamiseksi. Työttömien joukko on maan suurin ryhmä, joka yhteisen toiminnan kautta voi saavuttaa vaatimustensa päämäärään. Työttömyyden vastaisessa toiminnassa tarvitaan nykyisiä työelämän rakennetta vastaavia, työttömille oman elämänsä kulkuun vaikuttavia mahdollisuuksia, luovia ratkaisuja sen sijaan, että EU:n linjauksen mukaan tähdätään vain yritysten kilpailuedellytysten parantamiseen.

Kansantaloudessa jo pitkään jatkuva kasvu osoittaa, että työllisyyden hoidosta ei puutu raha vaan kysymys on suoranaista hallitumuudesta. Suomen kansantulo on yli 30 miljardia markkaa suurempi kuin 90 -luvun alkaessa. Suurituloisia on kannustettu antamalla heille lisää. Myös asevarusteluun on riittänyt miljardeja. Sen sijaan työttömiä ja muita pienituloisia on kuritettu rankimman mukaan.

Herätkää työttömät toimintaan oman etunne vuoksi. Miltei jokaisessa kunnassa on työttömien yhdistys jonka kautta joukoissa toimiminen on mahdollista ja joukkovoimalla päästään voittoon.

Ritva-Liisa Pulju
toiminnanohjaaja
Sodankylän Työvoimareserviläiset ry

Missä on se poliittinen tahto, joka poistaa työttömyyden

Huolimatta vallinneesta korkeasuhdanteesta, on maassamme edelleen yli 600000 työttömiä, joista noin 100000 kärsii suoranaista nälkää.

Kuitenkin tämän kurjuuden poistaminen on suhteellisen helppo tehtävä. On vain sovellettava sitä yksinkertaista itsestäänselvyyttä, että työllisyys on sitä parempi mitä helpompaa ja halvempaa työllistämisen on, eli jopa täystyöllisyys on saavutettavissa muuttamalla työ- ja verolainsäädäntö riittävästi työllistämistä suosivaksi.

Täystyöllisyyteen johtavien lainsäädännön muutosten lopputuloksena on tilanne, jossa yritys voi pitää palveluksessaan niin paljon työvoimaa kuin se haluaa työllistää, ja työnantajan palkkaperustaiset maksut on poistettu.

Eikö tämä sitten johda työnantajien mielivaltaan? Päinvastoin. Täystyöllisyyden vallitessa työntekijän asema työnantajansa nähden on nykyistä huomattavasti vahvempi.

Nykyinen työllistämiskynnyksen järjettömän korkeaksi nostanut työeläin-säädäntöhan perustuu hyvin suurelta osin siihen harhaan, että työpaikat voidaan muka lainsäädännöllä turvata. Meillähän on satoja tuhansia eläviä toisteita siitä, ettei asian laista todellakaan ole näin.

Hyvä työllisyystilanne on palkansaajan ainut työsuhteturva. Tämä olisi jo lopultakin syytä uskoa.

Palkansaajan vahvaa asemaa työnantajansa nähden on kuitenkin syytä täydentää vielä siten, että sosiaaliturvasta tehdään nykyistä kattavampi. Sen tulee turvata kansalaisten perustoimeentulo kaikissa elämäntilanteissa. Sen myös tulee taata työntekijälle kohtuullinen ansiotaso silloinkin kun hänen varsinaisen palkkansa on syytä tai toisesta poikkeuksellisen pieni. Yksinkertaisinta on tällöin soveltaa negatiivista verotusta.

Tämän verotusmallin mukaahan ansio koostuu henkilön perusturvasta ynnä marginaaliverotetusta palkasta. Esimerkiksi jos palkansaajan perusturva on 3000 mk/kk ja marginaalivero 50 % ja palkka on vain 4000 mk/kk, niin kokonaisansio on tällöin 5000 mk/kk eli yhteiskunnan tuki on 1000 mk/kk. Veroa hän maksaa 6000 mk/kk ylittä-

västä palkasta ja 10000 mk/kk palkasta vero onkin jo 2000 mk.

Negatiivisen verotuksen perusturva ei pidä sekoittaa joidenkin tahojen esittämään kaikille samansuuruisena maksettavaan kansalaispalkkaan. Tämän esittäjien aivoituksia on vaikea ymmärtää. Sen lisäksi, että ehdotus on kansantalouden kannalta epärealistinen, sen toteuttaminen johtaisi sosiaalisesti perin arveluttavaan lopputulokseen. Maksettaisiinhan tällöin kansalaispalkkaa esimerkiksi vuorineuvoksettariille.

Koska tässä tarkoitamme perusturvaan ei vähintään sama kuin mihin sosiaaliturvaan henkilö on nykyisinkin oikeutettu, niin varsinaiseen sosiaaliturvaan ei tule kovinkaan suuria muutoksia eli jos henkilö esimerkiksi on oikeutettu ansiosidonnaisen työttömyysturvaan, niin tämä oikeus hänellä myös säilyy.

Negatiivista verotusta soveltaen voidaan varmasti työllistää kaikki työkykyiset ja -haluiset, koska palkkaus ei enää olisi työllistämisen este läheskään samassa määrin kuin nykyisin.

Täystyöllisyys lisäisi vuosittaisia kansantuloamme yli 100 miljardia markkaa eli suomalaisten tulot kasvaisivat keskimäärin liki parikymmentä prosenttia.

Nykyisellä veroprogressiolla yhteiskunnan osuus kansantulon kasvusta on noin 70 % eli täystyöllisyys lisäisi sen vuosituloja yli 70 miljardia markkaa. Se riittäisi kattamaan työnantajan palkkaperusteisten maksujen poistamisen aiheuttaman loven ja jäisi vähän yliin.

Noiden maksujen poistaminen olisi kuitenkin nopealla aikataululla suoritettuna niin deflaatorinen eli rahan arvo nostava toimi, että sen kompensoimiseksi olisi suorastaan välttämätöntä ainakin väliaikaisesti nostaa arvonlisäveroa ja tämä taas mahdollistaisi mainitun marginaaliveron alentamisen.

Massatyöttömyyttäme ylläpitävien lakien ja asetusten muuttamiseen tarvitaan vain poliittista tahtoa.

Mistähän sitä löytyisi?

Matti Lounassalo
Hyvinkään Työttömät ry:n
perustajajäsen

Vastuuttomat ja vallattomat

Ei ole valtaa ilman vastuuta: herrojen valtaa vastaa rahvaan vastuu.

Arja Alhon ja Ulf Sunqvistin vallankäytön kustantavat veronmaksajat. Vastuun markkinavoimien ylivallassa kantavat yli- ja alityöllistetyt, riistetyt, sorretut, syrjäytetyt ja Pelastusarmeija. Raskain vastuu Lipposen ja Niinistön "työllisyyden ja yhteisvastuun" hallituksen politiikasta kannetaan leipäjonossa.

Jos kansa vaatii leipäjono- ja emukriteerihallituksia vastuuseen, se vaatii ministereitten sesottamista leipäjonossa ja nöyryyttämistä ruokapankkeissa. Kansa ei näin tee, sillä se tietää, että valta on yksillä ja vastuu toisilla.

Tätä on kansanvalta ja edustuksellinen demokratia: vähävaltainen rahvas saa luvan maksaa herrojen viulut ja pääsee vaalessa luovuttamaan äänensä heidän viulunvintutukselleen ja pomotukselleen.

Demokratia on kansan vastuuta valian kansan valtaa.

Kauko Tuovinen
Tampere

Elämänhallinta kannattaa

Meille Kokkolan työttömille tarjoutui tilaisuus lähteä porukalla elämäntilannetta opiskelemaan Kalajoelle.

No, lähtö oli jo melkoinen hässäkkä – bussi ei koskaan tullut. Kutsutut menivät kolmella autolla. Päästiin perille, tutustuttiin, majoiuttiin.

Tällaiset olivat viikon alkumetrit. Kyllä meitä venyettiin, vanutettiin, puristettiin ja syötettiin. Minusta on väärin sanoa, ettei tällaisilla YEH – kursseilla valmennetaan mihinkään. Siellä yritetään yhdessä etsiä uusia eväitä.

On hyvä huomata, että et ole yksin, vaan on ihmisiä, joilla ongelmat ovat samantapaisia. Ja niitähän riittää. 90 – luvun yhteiskunta on tehnyt kaikkensa, että ongelmia riittäisi.

Tällainen kurssi on suorastaan välttämätön, toivottavasti ei koskaan paikallinen. Sinä, joka olet ollut tällaisella YEH – kurssilla, tiedät, mitä tarkoitan. Sinä, joka et ole ollut jo mainitulla kurssilla, et varmaankaan usko. En tiennyt minäkään, nyt tiedän ja uskon.

Kunpa osaisin kiittää kaikkia niitä ihmisiä, jotka huolehtivat meistä näiden päivien ajan. Sani Fanin ravintolan henkilökunnan pitäisi kieltäytyä tarjoilemasta meille ruokaa, kun tulevaisuudessa tapaamme – niin hyvässä silvasuussa ollaan.

Entä sitten työnhupakot Ylivieskasta? Kiittäisin teitä, jos osaisin. Halataan nyt kuitenkin, sellaisella kohtalaiseen ronksilla otteella. Toivottavasti tapamme pian!

Te, jotka ette ole vielä olleet YEH – kurssilla, ottakaa ihmeessä yhteyttä kurssivetiäjiin, ette taatusti kadu.

Jorma Sorvala,
evp. työläinen
P.S. Mistään piittaamatta käyäänestämässä!

Valokuvanäyttely HeTy:n Kisällitalo-galleriassa

Opiskelun aarreaitta

Ilona, Yossuf, Uffe, Pera ja monet muut IHMISIÄ joukostamme. Monikulttuurisen nyky-yhteiskuntamme kasvoja.

Liisa Liljan muutokuvanäyttely avattiin 16.02.1999 klo 17.00 Helsingin Työttömät ry:n tiloissa, "KISÄLLITALO-galleriassa"

Taiteilija kertoi, että työttömäksi jääminen antoi hänelle mahdollisuuden toteuttaa nuoruuden unelmansa.

Harrastettuaan ensin maalaamiasta Virkailijan Kansanopistossa hänet valittiin 1993 Helsingin Työväenopistoon perustettuun kuvataiteiden perusopetuksen koeryhmään.

"Opiskelun aarreaitta" tarjosi kursseille maalaustaitteen lisäksi monipuoliset taidehistorian, kuvallisen viestinnän, kuvanveiston ym. opinnot. 3,5 vuoden urastuksen jälkeen valmistuneilla kuvataiteilijoilla oli yhteinen menestyksekkäs loppuyönäyttely.

Parin viime vuoden aikana Liisa Liljalla on ollut myös omia näyttelyitä eri puolilla Helsingin.

KISÄLLITALO-galleriassa esillä olevien öljy- ja akvarellimaalauksen värikkyyttä ja monikulttuurisuus kiinnostivat näyttelyvieraita. Hiili- lyijykynäpiirustuksissa mallit henkilöityvät aidoiksi persooniksi.

Taiteilijat, ystävät, kaupungin ja

Työvoimasuunnittelija Marja Eronen, taiteilija Liisa Lilja ja Toivo Koivisto näyttelyn avajaisissa.

työttömien yhdistysten edustajat onnittelivat puheita, lahjoja ja kukkasin Liisa Liljaa hänen saavutuksistaan. Karkkilan työttömät lähettivät tervehdyksensä taiteellisen kortin välityksellä ja vieraita tilaisuuteen oli saapunut Tampereelta asti.

Näyttely on avoinna
16.02. - 05.03.1999

arkisin klo 9.00 - 19.00 ja
viikonloppuisin klo 11.00 - 17.00

Helsingin Työttömät ry:n
ruokalassa Nokiantie 2 - 4 3. krs.

Kevään aikana KISÄLLITALO-gallerissa esitettiin vielä 4 muuta taiteilijaa, joista ensimmäisenä taidegraafikko Kari Lindström öljyväri- ja grafiikka-työillään 09. - 26.03.1999.

Tekstit: Auli Kettunen

Kuvat: Toivo Koivisto

TVY:n yhteystiedot

Koska TVY:n hallitus uusiutuu maaliskuun puolivälissä pidettävässä vuosikokouksessa, julkaisemme nykyisen hallituksen listan supistetun versiona tilanpuutteen vuoksi. Seuraavassa numerossa valittava hallitus esitellään täydellisin tiedoin.

Jari Vuorinen, Kokkola

POHJOIS-POHJANMAA

Jukka Tomperi, Oulu
Raimo Röning, Oulainen
Raii Korva, Puolanka

KAINUU

Karl Gustav Kunas, Kajaani
Seija Kyllönen, Kuhmo
Raii Korva, Puolanka

LAPPI

Olavi Niemelä, Rovaniemi
Anneli Korteniemi, Pello

Toimihenkilöt:

Toiminnajohtaja

Sirkka Rajala
puh. 09-7745 3510
fax 09-7745 3550
sposti: tvy@nettilinja.fi

Taloudenhoitaja

Pirjo Kankaristo
puh. 02-252 4316
fax 02-2524390
0400-785 485
sposti: pirjo.kankaristo@dlc.fi

Projektipäällikkö

Tua Sjöblom
puh. 09-7745 3520
fax 09-7745 3560
040-5611 147
sposti: Tua.Sjoblom.tvy@nettilinja.fi

Työllistämistä vastaava

Sari Hedemäki
puh. 09-7745 3515
fax 09-7745 3570
040-573 2673
sposti: Sari.Hedemaki.tvy@nettilinja.fi

Yhteistyöllä elämä hallintaan- projektin tukihenkilöt

IISALMI

Hilma Leena Valkonen
puh. & fax 017-817 344

JOENSUU

Kimmo Vartiainen
puh. 013-315 910

JÄMSÄNKOSKI

Silja Juusela
puh. 014-745 755

KAJAANI

Riitta Romppanen
puh. 08-6155 948

KANKAANPÄÄ

Anja Vähäkoski
puh. 02-5782 9235

KOKKOLA

Anne Kellosoalo
puh. 06-8316 510

SODANKYLÄ

Soili Poikela
puh. 016-618 286

VANTAA

Riitta Bastman
puh. 09-8392 535

Puheenjohtaja Lea Karjalainen, Mikkelä

puh. 09-7745 3540, 040-5477 099

Varapuheenjohtaja Tapio Salomaa, Äänekoski

puh. 014-513 117, 040-5940 786

Hallituksen sihteeri Anja Hakkarainen, Rautavaara
puh. & fax 017-780 039

Hallituksen jäsenet ja varajäsenet:

UUSIMAA

Anja Luoma, Porvoo
Mauno Wilén, Karkkila
Kalevi Ylisirniö, Mäntsälä

VARSINAIS-SUOMI

Anja Salmi, Salo
Antti Haapavuori, Uusikaupunki
Arto Leppänen, Kaarina

SATAKUNTA

Ismo Suojanen, Pori
Arto Ahtiainen, Huittinen
Sinikka Kettunen, Rauma

HÄME

Pekka Ventelä, Hämeenlinna
Aaro Vehkajärvi, Riihimäki

PIRKANMAA

Clas-Håkan Kuhlefelt, Mänttä
Minna Rintala, Ikaalinen
Eero Salonen, Nokia

KYMI

Matti Nygren, Anjalankoski
Aarre Mahkonen, Lappeenranta
Kalevi Honkanen, Imatra

ETELÄ-SAVO

Riitta Hirn, Mikkeli
Terttu Kivi, Kangasniemi
Kirsti Ahokas, Rantasalmi

KESKI-SUOMI

Tapio Salomaa, Äänekoski
Marketta Lhtinen, Suolahti
Riitta Tanner, Keuruu

POHJOIS-KARJALA

Eija-Helena Kettunen, Joensuu
Aulis Pihlapuro, Joensuu
Seppo Gerlander, Tohmajärvi

POHJOIS-SAVO

Anja Hakkarainen, Rautavaara
Matti Räsänen, Juankoski
Johannes Pohjalainen, Kuopio

ETELÄ-POHJANMAA

Ritva Valli, Lapua
Anssi Mäkinen, Ähtäri
Liisa Jouppi, Kurikka

POHJANMAA

Tauno Mäkinen, Pietarsaari
Elina Rantamäki, Vaasa

Yhteystiedot

TVY:n toimiston yhteystiedot ovat. Osoite: Sörnäisten rantatie 27 C4, 00500 Helsinki. Puhelin: toiminnanjohtaja Sirkka Rajala (09) 77453510, puheenjohtaja Lea Karjalainen (09) 7745 3540, toimisto: (09) 7745 350, fax (09) 7745 3550. Internet: sähköposti tvy@nettilinja.fi, kotisivut www.saunalahiti.fi/tvy/

Työttömät linnanjuhliissa

Jo vakiintuneen käytännön mukaisesti TVY:n edustajia kutsuttiin Tasavallan presidentin itsenäisyyspäivän vastaanotolle. Mukana olivat mm. TVY:n puheenjohtaja Lea Karjalainen (kolmas vasemmalta) sekä Asikkalan työttömien Riitta Ojala ja Eija Bouras (toinen ja neljäs vasemmalta), jotka keskustelivat vihreiden kansanedustajan Irina Krohnin kanssa.

Hyvin, huonosti, hyvin huonosti.....

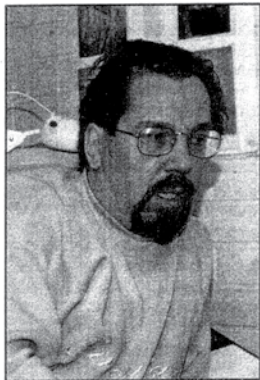
Marx ja Engels kirjoittivat Manifestissa tarkalleen 150 vuotta sitten näin lennokkaasti: "Jatkuvat mullistukset tuotannossa, kaikkien yhteiskunnallisten suhteiden alituinen järkkyminen, aivanainen epävarmuus ja liikunta erottavat porvariston aikakauden kaikista muista." Juuri näin on käynyt. Modernin markkinayhteiskunnan kehitys on todellakin ollut jatkuvaa muutosta.

Ja jälleen olemme todistamassa ympärillämme syvää murrosta, aikakauden muutosta. Vanhan 1900-luvun kulesa syntynyt hyvinvointimallin perusteita järkkäyttävät ennen muuta maailmantalouden globalisoituminen, teknologinen kumous, näihin kahteen tekijään olennaisesti liittyvä sosiaalisen eriarvoisuuden kasvu ja lisääntyvä yksilöllistyminen.

Kolme kerrosta

Näyttää siltä, että ympärillämme on tapahtumassa todella suuria muutoksia. Olennaista on, että eriarvoisuuden kasvu ja yksilöllistymisen tapahtuvat rinnastuen. Meillä Suomessa - kuten Länsi-Euroopassa laajemminkin - on muotoutumassa kolmen kerroksen yhteiskunta, jossa on euromenestyjien, sinnittelevän kansan ja syrjäytettyjen ryhmät tai kerrostumat.

Muotoutumassa olevan uuden sosiaalisen rakenteen pohjalta on nousemassa esiin ainakin kaksi perusvaihtoehtoa, jotka ottavat vahvasti yhteen, käyvät

Sosiaalipolitiikan tutkija, yhteiskuntatieteiden tohtori Jari Heinonen

kamppailua siitä millainen tulevaisuuden hyvinvointimallimme on ja kuka sitä ratkaisevalla tavalla kehittää. Puhun "pirstoutuneesta hyvinvointimallista" ja "moninaisen tasa-arvon hyvinvointimallista".

Pirstoutunut hyvinvointimalli hajoo kolmeksi osaksi, joilla kaikilla on omat periaatteensa ja omat toimijansa ja kohteensa. Suomalaisen yhteiskunnan sisällä eriytyvät kolme pääluokkaa luovat kolme erillistä maailmaa, joissa ne elävät ja toimivat, ja varsinkin huono-osaisen kohdalla voi sanoa - joutuvat elämään!

Euromenestyjät

Euromenestyjät käyttävät tässä vaihtoehdossa ratkaisevalla tavalla valtaa. He menestyvät kansainvälisillä markkinoilla ja sukkuloivat maailmalla. Euromenestyjät sopeutuvat uuteen tehomarkkinatalouteen ja kykenevät lukemaan sen monia koodeja ja merkityksiä. He hyödyntävät tehokkaasti ns. tietoyhteiskunnan informaatiovirtoja ja verkkoja. Tämän ryhmän ytimen muodostavat hyvin pukeutuvat internet- ja kännykkämiehet, joiden koulutus painottuu liikkeenjohdollisiin ja sähköinsinööriintekniikoihin. He ovat urbaanisti ovelia ja saavuttavat hyvän tulotason yksityisillä työmarkkinoilla, yrittämisen kautta tai erilaisten kansainvälisten organisaatioiden palveluksessa, kuten EU:n. Heille markkinat tuovat vaurautta ja hyvinvointia. Yhteiskunnan kokonaistuloista euromenestyjät ovat haukaamassa yhä kasvavan osan, mutta valtion ja kuntien verolippaaseen näistä lisääntyneistä tuloista heillä ei ole halua markkoja (tai euroja) kilauttaa. Kokoomuspuolue on euromenestyjien poliittinen koti.

Sinnittelijät

Sinnittelevä kansa on määrällisesti enemmistönä, mutta sen valtaresurssit eivät yksinään riitä euromenestyjien valta-aseman murtamiseen. Se ajalehtii työn ja työttömyyden vaihtelussa ankuroituen kansalliseen talouteen ja erilaisiin palvelutehtäviin kovalle kilpailutaloudelle tuottaviin niin yksityisiin kuin julkisiin palveluihin. Palveluajalojen naiset muodostavat sinnittelijöiden ytimen.

Sinnittelevä kansa joutuu olemaan joustavissa työsuhteissa, pätkätöissä sekä toisaalta julkisissa tukitoissa. Sen elämäntilannetta voi luonnehtia pysyväksi tilapäisyydeksi, jolle on leimalla

lista työttömyyden ja tilapäisen työsuhteen jatkuva vuorottelu, tai ainakin jatkuva ja alituinen työttömyyden uhka. Sille tulee pysyvä riippuvuus hyvinvointivaltioon, jota kyllä tosin koko ajan leikataan tai ainakin uhataan leikata. Sinnittelevä kansa elää jatkuvassa ja lisääntyvässä epävarmuudessa, riskien yhteiskunnassa. Se tarvitsee hyvinvointivaltiota ja puolustaa sitä.

Kolmanneksi yhteiskuntaan muodostuu pudonneiden alaluokkaa, syrjäytettyjen ryhmä, joka pääosin joutuu elämään työmarkkinoiden ja virallisen palkkatyön ulkopuolella. Kysymys on väestä, joka ei enää kelpaa työmarkkinoille. Syrjäytetyt juuttuvat pitkäaikaistyöttömiksi. Perinteisten yksinäisten miesten rinnalle tähän ryhmään uhkaa ajautua väkeä myös muista ryhmistä, ennen muuta nuorisosta ja yksinhuoltajista. Syrjäytetyt tulevat riippuvaisiksi varsinkin tarveharkintatuista, viimesijaisesta sosiaaliturvasta ja sosiaalitoimen auttamis- ja kontrollikoneistoista. Syrjäytettyjen ryhmä näkyy niin pelastusarmeijan leipäjonossa kuin sosiaalitoimiston luukuillakin.

Kun valtiollisesti lukkiutunut poliittinen eliitti ja euromenestyjien ydinjoukko - sijoittaja- ja omistajakansalaiset - liittoutuvat keskenään, menettävät sinnittelevä kansa ja syrjäytetyt suurelta osin edustajansa poliittisessa järjestelmässä. Samalla suuntana on pirstoutunut hyvinvointimalli, eräänlainen "Pikku-Amerikka"!

Vaihtoehto on

Tässä eivät kuitenkaan välttämättä ole kaikki vaihtoehdot. Toinen, ikään kuin ilmassa oleva mahdollisuus voisi olla moninaisen tasa-arvon hyvinvointimalli, jota pidän edellistä parempana. Se rakentuu sille arviolle, että suurena enemmistönä olevat sinnittelijät ja syrjäytetyt löytyvät toisensa ja lähtevät kehittämään juuri niiden intressien ja tavoitteiden mukaista hyvinvointimallia. Tällöin työn nykyistä tasaisempi jakaminen, kaikkiin tasaisemmin kohdistuva sosiaalipolitiikka ja kansalaisyhteiskunnan vahvistaminen eli yhteisöllisyyden korostaminen nousevat

uudenlaisen hyvinvointimallin perustaksi. Siinä hyväksytään ihmisten erilaisuus, mutta toimitaan kuitenkin samalla siihen suuntaan, että työ, toimeentulo ja mahdollisuudet jakautuisivat yhteiskunnassa mahdollisimman tasa-arvoisesti. Kaikilla olisi oma hyväksytyt paikkansa yhteiskunnassa, turvatut sosiaaliset oikeudet.

Työn jakaminen on hyvä, ehkä paras tapa levittää automaation tuomat voitot koko yhteiskuntaan. Sitä kautta voidaan luoda yhteiskunta, jossa sen kaikki jäsenet voivat tuntea itsensä tarpeelliseksi ja rakentaa omaa elämänsä mieleisensä suuntaan. On ilmeistä, että tulevissa suurissa ratkaisuissa työn- ja tulonjakopolitiikka on kyettävä jollakin tavalla yhdistämään. Menestyjät joutuvat tukemaan murroksen jälkeisiin jääneitä. Osa huipputeknologian tuotannosta hyödyntä on saatava koko yhteiskunnan käyttöön.

Mikäli muutoksia tältä osin halutaan toteuttaa, on kolehtihaavi suunnattava sinne minne raha ja vauraus ovat siirtyneet. Yhteiskunnalliset rikkaudet eivät ole mihinkään hävinneet, ne ovat vain keskittyneet entistä harvempiin käsiin: suurille, hyvin menestyville yrityksille, niiden omistajille ja osittain tietenkäyttäjien työntekijäileille.

Talous ja yritykset ovat ylipäättään kasvaneet, työn tuottavuus lisääntynyt. Puhtaasti taloudelliselta kannalta katsoen mahdollisuudet hyvinvoinnin kasvattamiseen ja oikeudenmukaiseen jakamiseen ovat lisääntyneet, eivät suinkaan vähentyneet. Markkinasektorin jatkuvasti kasvaneista tuloista osa on kyettävä siirtämään sosiaalisen kysymyksen ratkaisemiseen. Eräs eduskuntavaalien kiertämätön peruskysymys on juuri tässä. Löytyykö eduskunnasta sellaisia kansanedustajia, jotka nostavat tämän kysymyksen esille? Nykyinen poliittinen eliittimme ei sitä tule tekemään, ei edes Esko Aholla valitettuna.

Eduskuntavaalien alla "Me tavalliset äänestäjät" olemme hetken vallan kahvassa. Juuri nyt meidän kannattaa tarkkaila omaa kansanedustajamme tai ehdokastamme. Miten hän on suhtautunut ja suhtautuu edellä kuvaamiin hyvinvointimalleihin. Haluaako hän Suomesta pirstoutuneen "Pikku-Amerikan" vai moninaisen tasa-arvoon perustuvan, myös sinnittelijöiden ja syrjäytettyjen oikeudet edut huomioivan yhteiskunnan?

Kirjoittaja on tamperelainen yhteiskuntatieteiden tohtori, sosiaalipolitiikan tutkija.

TVY on mukana TERVE-SOS 99 -tapahtumassa

Kymmenen vuotta täyttävä TERVE-SOS -tapahtuma pidetään tänä vuonna Helsingissä 24.-26. toukokuuta. Tänä vuonna aiheena ovat kansainvälistyminen, kaupunkilaisuus, kulttuurit ja osaaminen voimavarana. TVY:llä on tapahtumassa oma osasto, jossa ovat esillä molemmat käynnissä olevat projektit eli Yhteistyöllä elämä hallintaan

ja Yhdistys työnantajana.

Tapahtuman teemat korostavat kansallisesti ja kansainvälisesti Suomen EU-puheenjohtajuuskautteen liittyviä asioita: uuden kansanterveysohjelman tuomia haasteita perusterveydenhuololle, mielenterveyttä, työn ja perhe-elämän yhteensovittamista, ikääntymistä ja sen antamia voimavaroja ja ns. poh-

joista ulottuvuutta.

Vuosi 1999 on myös YK:n ikäihmisten vuosi ja sen teema Vuosien elämää on tapahtuman keskeisiä aiheita. Kulttuurien läsnäolo 10-vuotiaassa TERVE-SOS -tapahtumassa liittyy, myös Helsinki kulttuurikavunkina 2000-hankkeeseen.

Stakesin ja Helsingin kaupungin järjestämä TERVE-SOS 99 on valta-

kunnallinen sosiaali- ja terveystalouden päättäjien, luottamushenkilöiden, ammattilaisten, tutkijoiden, opettelijoiden ja alasta kiinnostuneiden kansalaisten vuosittainen koulutus-tapahtuma. Tapahtuma on myös ammattimessut, joilla voi tutustua alan uusimpiin tuotteisiin, julkaisuihin, palveluihin ja hankkeisiin.

